Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus

27.10.2021

NHG, MDI ja XAMK

Nordic Healthcare Group

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien taustaa
    4. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. **Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi**
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien taustaa
    4. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Hankkeen keskeisenä tarkastelun kohteena ovat 15-29 -vuotiaille nuorille kohdennetut syrjäytymisen ehkäisyn palvelut

Hankkeen keskeisiä käsitteitä ovat syrjäytyminen, nuoret sekä syrjäytymisen ehkäisyn palvelut

Hankkeen keskeiset käsitteet

”Syrjäytyminen”

Prosessi, joka tuottaa yhteiskunnallista huono-osaisuutta[1]

”Nuoret”

15-29-vuotiaat

”Syrjäytymisen ehkäisyn palvelut”

Tavoitteena tunnistettujen riskitekijöiden ehkäisy ja syrjäytymiskierteen katkaisu

Tarkemmat määrittelyt

- Selvityksessä (kuten tutkimuskirjallisuudessakin) syrjäytymiselle ei ole asetettu tarkkaan rajattua määritelmää – **syrjäytyminen ymmärretään ennemmin erilaisten riski- ja puutetekijöiden, kuten päihde- ja mielenterveysongelmien ja koulutuksen puutteen, kasautumisena**
- Aiempi selvitys[2] on määrittänyt syrjäytyneiksi tai syrjäytymisvaarassa oleviksi nuoriksi kaikki 15-29-vuotiaat vain perusasteen suorittaneet työttömät työnhakijat sekä työvoiman ulkopuolella olevat nuoret (arvio näiden nuorten määrästä vuonna 2012 ~51 000)

- Selvitys rajautuu pääosin **15-29-vuotiaille nuorille**[3] suunnattuihin palveluihin (esim. nuorisolaissa nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiasta henkilöä ja mm. Tilastokeskus kerää tietoa 15-29-vuotiaiden nuorten osallistumisesta työmarkkinoille koulutuksen ja iän mukaan)
- **Syrjäytymisvaarassa olevat tai jo syrjäytyneet nuoret eivät ole homogeeninen ryhmä** ja monelle nuorelle syrjäytyminen on usein väliaikainen tila – tältä osin selvitys ei pyri esittämään arvioita syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrästä

- **Syrjäytymisen ehkäisyn palveluilla kuvataan kaikkia niitä nuorille kohdistettuja julkisia palveluita, joilla syrjäytymisen riskitekijöihin pyritään vaikuttamaan:** mm. koulutuksen puute, työttömyys, toimeentulo-ongelmat, terveysongelmat, riippuvuudet, muut elämänhallintaan liittyvät ongelmat
- Käytännössä suurin osa ikärajattomista julkisista palveluista tähtää ainakin välillisesti syrjäytymisen ehkäisyyn – **tässä selvityksessä syrjäytymisen ehkäisyn palveluina tarkastellaan sellaisia palveluita, joiden kohteena ovat ainoastaan nuoret**

Huomiot: 1) THL, 2) Myrskylä 2012, 3) Nykyinen oppivelvollisuus päättyy peruskoulun suorittamiseen (useimmilla 16 ikävuoteen mennessä) mutta 1.8. 2021 alkaen oppivelvollisuusikä on noussut 18 ikävuoteen

Tutkimuksen keskeiset kysymykset ja tutkimuksen tavoite – Eduskunnan tarkastusvaliokunnan tutkimuspyynnön mukaisesti

Tutkimuksessa syrjäytymisen tematiikkaa lähestytään palveluiden kohdentamisen näkökulmasta

Tutkimuskysymykset	
Syrjäytymistä ehkäisevien rakenteiden ja palvelutuottajien yhteistyön nykytila	• Ketkä kantavat pääsääntöisen vastuun nuorten syrjäytymisen ehkäisystä? • Miten eri toimijat hahmottavat vastuunsa osana palvelujärjestelmää? • Miten palveluiden painopistettä saadaan siirrettyä korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin?
Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt resurssit ja niiden kohdentuminen	• Miten paljon julkisia varoja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetään ja miten nämä varat kohdentuvat? • Onko olemassa alueellisia eroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyn panostuksissa ja jos, niin mitä tekijöitä tässä on taustalla ?
Syrjäytymisen ehkäisyyn käytettyjen julkisten varojen vaikutukset	• Mitä käytetyllä rahalla saadaan aikaan? • Miten rahallisten panostusten vaikuttavuutta seurataan ja miten vaikuttavuuden mittaamista voitaisiin kehittää? • Mitkä palvelut koetaan erityisen kustannustehokkaiksi nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä?

Tavoite

Miten palvelujärjestelmä tällä hetkellä ehkäisee nuorten syrjäytymistä ja sen riskiä

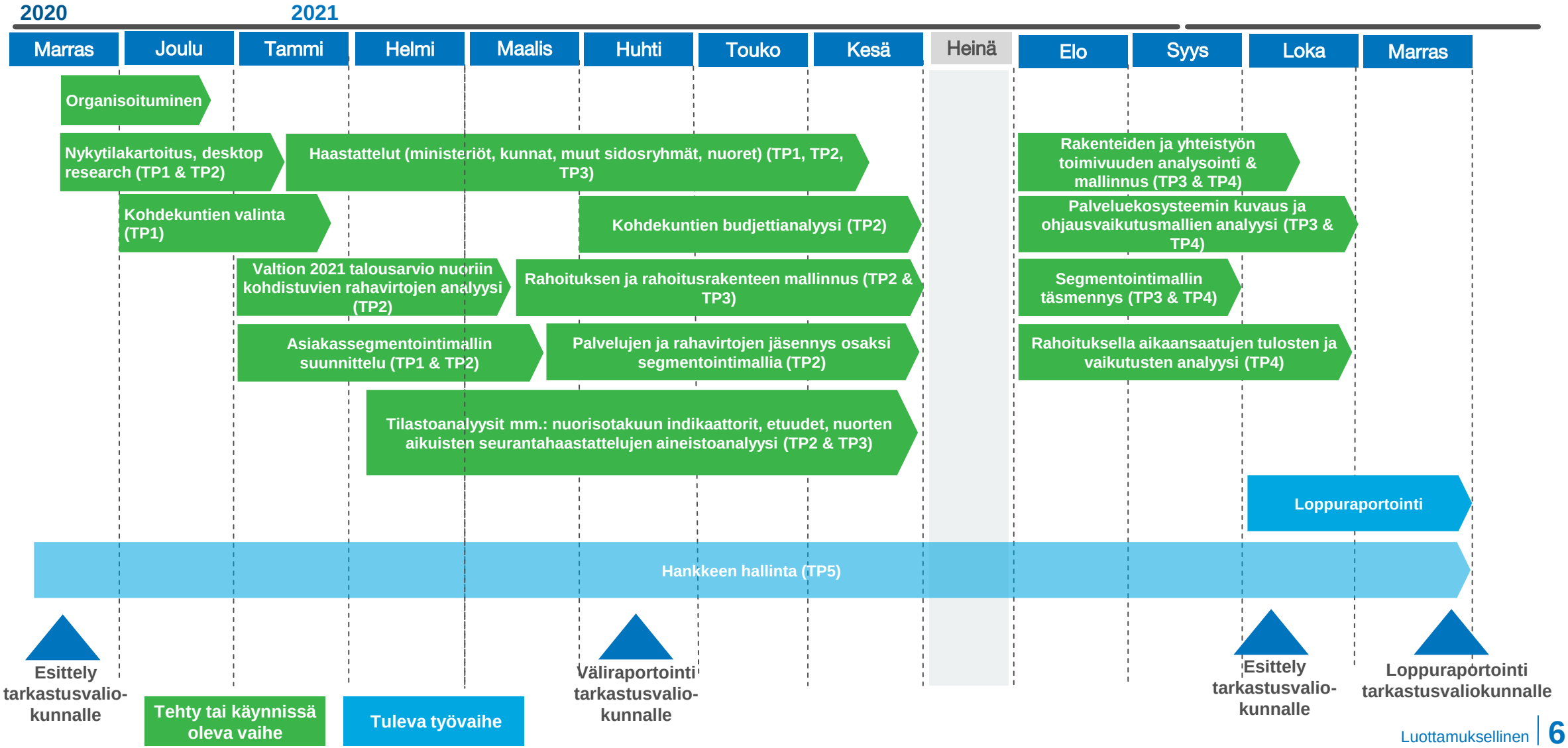
Mihin suuntaan palvelujärjestelmää tulisi kehittää syrjäytymisriskin pienentämiseksi

Mikä osuus nykyisistä julkisista varoista kohdistuu nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn

Miten näillä varoilla saataisiin aikaan entistä parempaa vaikuttavuutta syrjäytymisen ehkäisyssä

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Suurin osa selvitystyöstä toteutetaan vuoden 2021 aikana

Tutkimustiimi koostuu asiantuntijoista kolmesta eri organisaatiosta laajan asiantuntijuuden ja monipuolisen näkökulman varmistamiseksi

Työtä tukevat organisaatioiden muut asiantuntijat

Nordic Healthcare Group (NHG)

Riikka-Leena Leskelä

Laura Käsmä

Virve Jokiranta

Päävastuut

- Asiakassegmentointimallin luominen
- Kohdekuntien ja valtion budjettianalyysi

Aluekehittämisen konsullttitoimisto MDI

Minna Mayer

Mikko Valtakari

Päävastuut

- Nuorten syrjäytymistä ehkäisevien palvelujen vaikuttavuuden tilastolliset analyysit

XAMK Juvenia

Mirja Määttä

Päävastuut

- Nuorten haastattelu-aineistot

Muut hankkeeseen toteutettavat analyysit toteutetaan yhdessä tutkimusorganisaatioiden kesken

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Yhteenvetäviä alustavia tuloksia – kertaus [väliraportti 20.4.2021]

Työpaketit 1 ja 2

Työpaketti 1

Rakenteiden ja palvelutuottajien yhteistyön analyysi

Selvityksen kohteena ovat erityisesti:

- *Miten vastuut ja resurssit nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävissä palveluissa jakautuvat*
- *Miten eri palvelutuottajat toimivat yhteistyössä syrjäytymisen ehkäisemiseksi*
- *Voidaanko palvelu- ja sosiaaliturvajärjestelmässä tai sen rakenteissa tunnistaa seikkoja, jotka jarruttavat työtä syrjäytymisen ehkäisemiseksi*
- *Ovatko syrjäytymisen ehkäisemiseen pyrkivät palvelut nuorten mielestä toimivia*

Alustavia tuloksia:

- Hallinnonalat keskittyvät pääosin oman aihealueensa asioihin
- Poliittista tahtotilaa käyttää omia budjetti-varoja yhteisiin syrjäytymistä ehkäiseviin kokonaisuuksiin ei ole
- Nuorten palvelujärjestelmän koordinoinnista puuttuu omistajuus ja johtajuus
- Nuorisolaki lainsäädännöllisenä perustana ei tue nuorten palveluiden koordinointia kuntatasolla
- Kuntien budjettineuvotteluissa on vaikea löytää varoja varhaiseen tukeen ja ennalta-ehkäisevään palveluihin
- Painopisteen siirtäminen varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn ei ole onnistunut riittämissä määrin
- Kannustinloukku liittyy erityisesti koulutukseen tai pienipalkkaiseen työhön siirtymiseen
- Nuoret kaipaavat jo varhaisemmin opinto- ja työelämäohjausta sekä kuntouttavia palveluja

Työpaketti 2

Rahoituksen ja rahoitusrakenteen analyysi

Selvityksen kohteena ovat erityisesti:

- *Miten paljon julkista rahaa nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetään*
- *Miten nämä resurssit jakautuvat korjaavien ja ennaltaehkäisevien palveluiden välillä*
- *Minkälaisia käytäntöjä ja toimintamalleja eri kunnissa on nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi*
- *Onko olemassa taloudellisia rakenteita, jotka ohjaavat palveluja tarvitsevia nuoria ”vääriin” palveluihin*

Alustavia tuloksia:

- Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelut vastaavat noin prosenttia valtion budjetin kokonaismäärästä
- Kolmen keskeisimmän ministeriön kaikista toimintamenoista syrjäytymisen ehkäisyyn kohdistuu 1-4 prosenttia
- Valtaosa rahoista on vain välillisesti nuorten syrjäytymiseen suunnattua (kollektiivista)
- Etuudet ovat merkittävä rahavirta ehkäisevässä ja korjaavassa toiminnassa
- Nuorille suunnattujen palveluiden sijaan painotus on liikaa sanktioissa, velvoitteissa ja vastikkeellisuudessa.

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. **Kuntabudjetin tulokset**
    1. **Case-kuntien valintaperusteet**
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Selvityksen verrokkikunniksi valittiin 6 profiililtaan erilaista kuntaa: Tampere, Lahti, Kokkola, Raisio, Kontiolahti sekä Somero

Kuntien syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt menot selvitetään huhtikuussa julkaistavien vuoden 2020 tilinpäätösten avulla

Vuoden 2019 tiedot valituilla indikaattoreilla

Kunta	Asukasluku	alle 18-v osuus, % (Koko maa 19,0)	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa (20-29 -v) (Koko maan ka. 15,4)	Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (Koko maan ka. 11,6)
Tampere	238 140	15,9	11,7	12,8
Lahti	119 823	17,6	18,9	17,8
Kokkola	47 681	22,4	13,7	11,4
Raisio	24 056	18,9	17,8	11,1
Kontiolahti	14 821	25,6	10,4	16,8
Somero	8 711	16,9	17,0	9,1

Huomioita esimerkkikunnista

- Hankkeen esimerkkikunniksi on valittu kuusi väkiluvultaan erilaista kuntaa, jotka myös eroavat nuorten syrjäytymisen indikaattorien osalta
- Kuntien joukossa on koko maan tasoon nähden hyvin pärjääviä kuntia (mm. Kokkola) sekä vaikeamman tilanteen kuntia (mm. Lahti)
- Väliraporttia varten kuntien syrjäytymisen ehkäisyn palveluverkkoa ja sen kustannuksia mallinnettiin näistä kunnista vuoden 2019 ja 2020 tiedoilla. Vuoden 2020 poikkeuksellisuuden johdosta (covid) tiedot haluttiin myös aiemmalta vuodelta.
- Tavoitteena oli paitsi selvittää case-kuntien rahavirtoja, myös kehittää ja testata menetelmää budjettianalyysin toteuttamiseksi erilaisissa kunnissa.

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. **Kuntabudjetin tulokset**
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. **Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla**
    3. Case-kuntien taustaa
    4. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Kuntabudjetti perustuu kuntien vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätöstietoihin, joista on validoitu syrjäytymisen ehkäisyn palvelut kuntien kanssa

Mitä tarkemmalla tasolla kustannuksia halutaan tarkastella, sitä haastavampaa yhdenmukaisten tietojen saaminen on

- **Kunnilta kerättiin tilinpäätöstiedot vuosilta 2019-2020.** Kuntien kanssa käytiin läpi nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvät palvelut, jotta tiedoista pystyttiin erottelemaan näiden palveluiden kustannukset. Lähtökohtana oli kartoittaa palveluita laajasti, ei vain niitä, joiden tavoitteena on nimenomaisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisy.
  - Sote-palveluiden kustannustietoja kerättiin myös kuntayhtymiltä
  - Tietojen saamisessa oli haasteita, sillä kunnissa tietoja ei kerätä samalla tarkkuudella. Mitä tarkemmalla tasolla kustannuksia halutaan tarkastella, sitä vaikeampaa yhdenmukaisten tietojen saaminen on.
- **Jokaiselle palvelulle määriteltiin laskentaperuste, jonka perusteella kustannuksista eroteltiin nuorille kohdistuva osuus**
  - Useissa palveluissa laskentaperusteena käytettiin kuntakohtaisia väestöosuuksia. Väestöosuus ei kuitenkaan kuvaa palveluiden käyttöä parhaalla mahdollisella tavalla, sillä palveluiden käyttö (ja siten kustannukset) ei jakaudu ikäryhmissä tasaisesti. Vaihtoehtona olisi ollut hyödyntää esimerkiksi THL:n tilastotietoja sote-palveluiden käytöstä. 15-29-vuotiaiden ikäryhmää ollut kuitenkaan eroteltavissa keskeisissä tilastoissa, minkä vuoksi laskentaperusteena on käytetty väestöosuuksia.
  - Sivistystoimen ja soten projekteista mukana on vain sellaiset projektit, jotka liittyvät nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn
  - Laskentaperusteet palveluittain on esitelty sivuilla 15 ja 16
- **Perhepalvelut on otettu kokonaisuudessaan mukaan, vaikka niiden käyttäjissä on alle 15-vuotiaita**
  - Merkittävä osuus perhepalveluista on tukevia ja korjaavia palveluja, ja ovat nuorten syrjäytymisen ehkäisyn kannalta erityisen keskeisiä. Tämän vuoksi perhepalveluiden mukaan ottamista kokonaisuudessaan voidaan pitää perusteltuna.
- **Peruskoulusta ja lukiosta otettiin mukaan vain oppilashuollon kustannukset**. Muiden kuin oppilashuollon kustannusten osuus olisi ollut kokonaisuudesta niin suuri, että se vääristäisi budjettianalyysia
- **Palvelut luokiteltiin suoriin ja kollektiivisiin palveluihin**, sekä ns. liikennevalomallin mukaisesti ennaltaehkäiseviin, tukeviin ja korjaaviin palveluihin (vihreät, keltaiset ja punaiset palvelut)

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Kuntien syrjäytymisen ehkäisyn palveluverkkoa mallinnetaan pääosin asiakasnäkökulmasta mutta huomioiden myös palveluverkon näkökulma

Tavoitteena on muodostaa ideaalimalli syrjäytymisen ehkäisyn palveluista ja niiden painopisteistä

Palveluiden luokittelu asiakasnäkökulman (ns. liikennevalomallin) mukaisesti

Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut peruspalvelut	• Kaikille nuorille tarkoitetut yleiseen velvollisuuteen tai vapaaehtoisuuteen perustuvat palvelut • Tavoitteena yhteisöllisen ja yksilöllisen kasvun tuki ja matalan kynnyksen tuki • Suurin osa sivistys- ja kulttuuripalveluista (harrastustoiminnat, ohjaamot)
Tukevat palvelut (tilapäiset tai toistuvat palvelut)	▪ Tunnistettuun palvelutarpeeseen kohdistuvat palvelut, joissa usein laaditaan yksilöllinen asiakassuunnitelma ▪ Tavoitteena itsenäisen elämänhallinnan palauttaminen ▪ Ohjautuminen tapahtuu usein varhaisen tuen palveluiden kautta tai omatoimisesti ▪ Palveluita mm. riippuvuuksien hoito, työpajatoiminta, mielenterveyspalvelut
Korjaavat palvelut	• Pääsääntöisesti ympärivuorokautiseen interventioon perustuvat palvelut, joiden taustalla vakavasti nuoren hyvinvointia uhkaavia tekijöitä • Tavoitteena luoda ympäristö, jossa em. uhkatekijät häivytetty ja mahdollisuus monipuoliseen kehitykseen • Palveluita mm. 24h kuntoutus, lastensuojelun sijaishuolto, nuorisopsykiatrinen osastohoito

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palveluverkko ja sen kustannukset mallinnetaan kunnan palveluluokittelun mukaan

Esimerkkipalveluiden avulla havainnollistettu kunnan palveluverkon mallinnus

Nordic Healthcare Group

Havainnollistava esimerkki palveluiden jäsennyksestä

Toimiala	Palvelu	[1]K / S	[2]	Jakosääntö
Sivistystoimi Perus- ja toisen asteen opetus Nuorisotyö Kulttuuri- ja liikuntapalvelut …	Koulupsykologi	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Etsivä nuorisotyö	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Kirjasto	K / S	🟢 🟡 🔴	Väestöosuus
Sosiaali- ja terveystoimi Terveyspalvelut Sosiaalipalvelut …	Lastensuojelu[3]	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Ehkäisevä päihdetyö	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Nuorisoasema	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Nuorisopsykiatria	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
Työllisyys Kunnan omat työllisyyspalvelut Muut työllistämistä edistävät palvelut …	Nuorten työpajat	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot
	Kuntouttava työtoiminta	K / S	🟢 🟡 🔴	Väestöosuus
	TYP-toiminta	K / S	🟢 🟡 🔴	Väestöosuus
	Ohjaamo-toiminta	K / S	🟢 🟡 🔴	Kaikki menot

Huomiot: 1) S=suoraan syrjäytymisriskissä oleville tai jo syrjäytyneille nuorille kohdistuva palvelu, K=kollektiivinen kaikille nuorille tarkoitettu palvelu, 2) Liikennevalomalli: Ennaltaehkäisevät, tukevat ja korjaavat palvelut, 3) Lastensuojelun sijaishuolto korjaava palvelu, lastensuojelu tukeva palvelu
Lähde: Kuntamaisema analyysi

Tausta: **Sivistystoimen ja työllisyyspalveluiden luokittelu liikennevalomallin mukaisiin palveluihin**

Vihreät ennaltaehkäisevät, keltaiset tukevat ja punaiset korjaavat palvelut

Palvelu	Palvelun tarkenne	Toimiala	Liikennevalo	Jakoperuste	Suora/kollektiivinen
Kirjasto	• Kirjasto	Sivistystoimi	Vihreä	15-29v koko väestöstä	Kollektiivinen
Kulttuuripalvelut	• Kulttuuripalvelut • Liikuntapaikat • Liikuntapalvelut • Liikuntatoiminta • Seura- ja järjestötoiminta	Sivistystoimi	Vihreä	15-29v koko väestöstä	Kollektiivinen
Lukio	• Lukion oppilashuolto	Sivistystoimi	Vihreä	Kaikki	Suora
Museot	• Museot	Sivistystoimi	vihreä	15-29v koko väestöstä	Kollektiivinen
Nuorisotyö	• Järjestöjen nuorisotoiminta • Nuorisotilat • Nuorisotoiminta • Nuorisotyö	Sivistystoimi	Vihreä	Kaikki	Suora
Nuorisotyö	• Erityisnuorisotyö (sis. etsivä nuorisotyö) • Nuorten työpajatoiminta	Sivistystoimi	Keltainen	Kaikki	Suora
Peruskoulu	• Peruskoulun oppilashuolto	Sivistystoimi	Vihreä	15v osuus 7-15-vuotiaista	Suora
Sivistystoimen projektit	• Sivistystoimen projektit	Sivistystoimi	Vihreä	Kaikki	Kollektiivinen
Vapaa sivistystyö	• Vapaa sivistystyö	Sivistystoimi	Vihreä	15-29v koko väestöstä	Suora
Työllistäminen	• Nuorten kesätyöt	Työllistäminen	Vihreä	Kaikki	Suora
	• Kuntouttava työtoiminta • Sosiaalinen työtoiminta • Muu työllistämistoiminta • Ohjaamo	Työllistäminen	Keltainen	18-29v yli 18v väestöstä Ohjaamo; kaikki	Suora Ohjaamo; kollektiivinen

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Tausta: **Sosiaali- ja terveyspalveluiden luokittelu liikennevalomallin mukaisiin palveluihin**

Vihreät ennaltaehkäisevät, keltaiset tukevat ja punaiset korjaavat palvelut

Palvelu	Palvelun tarkenne	Toimiala	Liikennevalo	Jakoperuste	Suora/kollektiivinen
Aikuispsykososiaaliset	• Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumispalvelut • Päihdehuollon laitoskuntoutus	Sote	Punainen	18-29v yli 18v väestöstä	Suora
	• Mielenterveys- ja päihdepalveluiden avopalvelut	Sote	Keltainen	18-29v yli 18v väestöstä	Suora
Aikuissosiaalityö	• Ehkäisevä toimeentulotuki • Työikäisten sosiaalityö • Täydentävä toimeentulotuki	Sote	Keltainen	18-29v yli 18v väestöstä	Suora
Erikoissairaanhoito	• Aikuispsykiatria • Lasten ja nuorten psykiatria	Sote	Punainen	Aikuispsykiatria; 18-29v yli 18v väestöstä Lasten ja nuorten psykiatria; kaikki	Suora
Kuntoutus	• Apuvälinepalvelut • Fysioterapia • Muu avokuntoutus	Sote	Vihreä	Kaikki	Suora
Perhepalvelut	• Laitoshoito ja ammatilliset perhekodit • Perhehoito	Sote	Punainen	Kaikki	Suora
	• Avohuolto • Jälkihuolto • Perheneuvola • Sosiaalityö	Sote	Keltainen	Kaikki	Suora
	• Ehkäisevät palvelut • Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto • Muu terveysneuvonta • Äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnittelu	Sote	Vihreä	Kaikki Muu terveysneuvonta; 15-29v koko väestöstä	Suora
Sosiaali- ja terveyden-huollon projektit	• Sosiaali- ja terveydenhuollon projektit	Sote	Vihreä	Kaikki	Kollektiivinen
Vastaanottopalvelut	• Lääkäri- ja hoitajapalvelut	Sote	Vihreä	15-29v koko väestöstä	Kollektiivinen

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. **Kuntabudjetin tulokset**
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. **Case-kuntien taustaa**
    4. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Nuorten määrä kunnissa vaihtelee nopeastikin ja palveluntarpeet ovat yksilöllisiä – tilastot eivät kerro satsauksista palvelujärjestelmään, mutta tarjoavat näkemystä kipukohdista

Alle 10 000 asukkaan Somero menestyy paremmin verrattuna yli 10 000 asukkaan kuntiin

Kunta	Nuorten määrän muutos 2016-2019, %			Syrjäytymisriskissä olevat* 18-24 –vuotiaat, %		Toimeentulotukea saavat 18-24 -vuotiaat, %		Rikoksista epäillyt 18-24 –vuotiaat, % osuus nuorista	
	15-24 v	18-24 v	25-29 v	%osuus, 2019	Muutos 2016-2019, %	%osuus, 2020	Muutos 2017-2019, %	%osuus, 2020	Muutos 2016-2019, %
Kokkola	-5,6	-10,0	-2,1	15,7	-4,3	15,4	-2,8	0,2	0,05
Kontiolahti	-5,7	-5,2	-2,4	20,9	-0,7	17	-1,1	0,1	0,00
Lahti	-5,9	-8,1	3,3	21	0,1	30,4	-2,3	0,2	0,03
Raisio	-13,7	-16,6	9,1	18,6	-3,5	20,5	-2,3	0,3	0,08
Somero**	-4,2	-8,9	-0,6	14,2	-6,9	12,9	-2,2	0,1	-0,03
Tampere	2,5	2,7	5,4	15,7	-4,1	20	-2,5	0,1	0,12
Yli 10 000 asukkaan kuntien keskiarvo	-5,3	-7,7	0,0	20,9	-2,4	19,1	-2,3	21,9	0,7

Nuorten määrä on vähentynyt erityisesti 18-24-vuotiaiden ikäryhmässä kaikissa case-kunnissa paitsi Tampereella. Nuorten määrän vaihtelu kertoo siitä, että palvelutarpeet muuttuvat nopeasti

Lahdessa on suurin syrjäytymis-riskissä olevien nuorten osuus case-kuntien välisessä vertailussa. Tilanteen taustalla voidaan nähdä korkea nuorisotyöttömyyden taso ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus (kts. liitteet).

Kokkolassa on yli 10 000 asukkaan kunnista matalin toimeentulotukea saavien osuus, ja toimeentulotukea saavien osuus on myös pienentynyt eniten tarkasteluvuosina

Kontiolahdella on matalin rikoksista epäiltyjen osuus 18-24 –vuotiaista nuorista yli 10 000 asukkaan kunnissa, korkein osuus on Raisiossa.

Vertailun paras arvo**

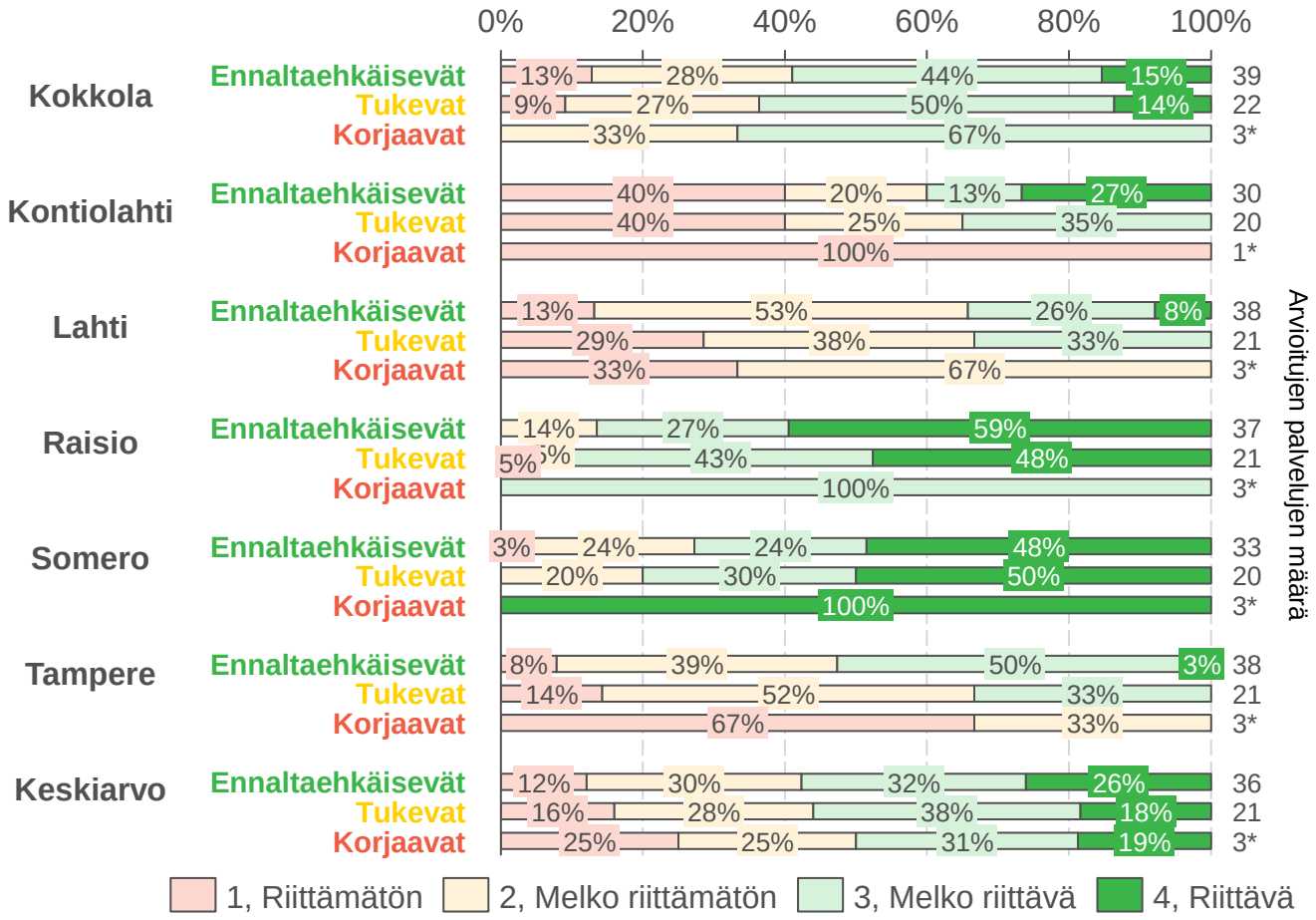
Vertailun heikoin arvo**

* 18-24 –vuotiaat jotka eivät ole työssä, opiskele tai suorita varusmiespalvelua, % vastaavanikäisistä
**Somero ei mukana vertailussa, sillä kyseessä on alle 10 000 asukkaan kunta
Lähde: tilastoanalyysi, kuntien tiedot, MDI analyysi

Monialaiset ammattilaisryhmät arvioivat nuorten syrjäytymistä ehkäisevät palvelut kaikista riittävimmiksi Raisiossa ja Somerolla

AVI:n peruspalvelujen aineisto tarkastelee kohdekuntien ammattilaisten kokemusta nuorten palveluiden riittävyydestä

Ammattilaisten kuntakohtainen arvio ennaltaehkäisevien, tukevien ja korjaavien nuorten palveluiden riittävyydestä, % arvioiduista palveluista

- AVI:n peruspalvelujen aineistossa jokaisesta kunnasta useampi ammattilainen on ollut arvioimassa nuorten palvelujen riittävyyttä
  - Kuvaaja kertoo, kuinka suuren osan ennalta-ehkäisevistä, korjaavista ja tukevista palveluista ammattilaiset kokevat kuntatasolla riittäväksi
- Vastaajia on ollut useammalta hallinnonalalta Kontiolahtea lukuun ottamatta, jossa kaikki vastaajat edustivat nuorisotoimea
  - Kokkolasta vastaajia oli 4, Kontiolahdelta 3, Lahdesta useampi (määrä ei tiedossa), Raisiosta 4, Somerolta 4 sekä Tampereelta 12
  - Arvioitavia ennaltaehkäiseviä palveluja oli 39, tukevia palveluja 22 ja korjaavia 3
- **Kontiolahdella** ja **Lahdessa** palvelut koetaan keskimääräistä riittämättömämmiksi
- **Raisiossa** ja **Somerolla** palvelut koetaan riittävämmiksi kuin muissa kunnissa

*Korjaavissa palveluissa on arvioitu ainoastaan yhdestä kolmeen palvelua, eikä mahdollista vertailua laaja-alaisesti
Lähde: AVI Peruspalvelujen aineisto, 2019

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. **Kuntabudjetin tulokset**
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien taustaa
    4. **Case-kuntien tulokset**
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Kuntien budjettianalyysia varten kerättiin aineistoa sivistystoimen, sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalvelujen kustannuksista vuosilta 2019 ja 2020

Koonti aineiston rajauksista

Aineistoista puuttuvat kustannuserät kunnittain

Kunta	Sivistystoimi	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Työllisyyspalvelut
Kokkola	• Kirjasto-, kulttuuri- ja liikunta • Vapaa sivistystoimi	*Ei aineistopuutteita*	*Ei aineistopuutteita*
Kontiolahti	• Lukion oppilashuolto • Museot	• Kustannukset puuttuvat	• Kustannukset puuttuvat
Lahti	*Ei aineistopuutteita*	*Ei aineistopuutteita*	*Ei aineistopuutteita*
Raisio	*Ei aineistopuutteita*	• Mielenterveys- ja päihde-palvelujen asumispalvelujen kustannukset sisältyvät aikuissosiaalityöhön	*Ei aineistopuutteita*
Somero	• Museot	• Äitiys- ja lastenneuvola sekä koulu- ja opiskelijaterveyden-huolto sisältyvät muuhun terveysneuvontaan • Jälkihuolto sisältyy perhepalveluihin	*Ei aineistopuutteita*
Tampere	• Lukion oppilashuolto	*Ei aineistopuutteita*	*Ei aineistopuutteita*

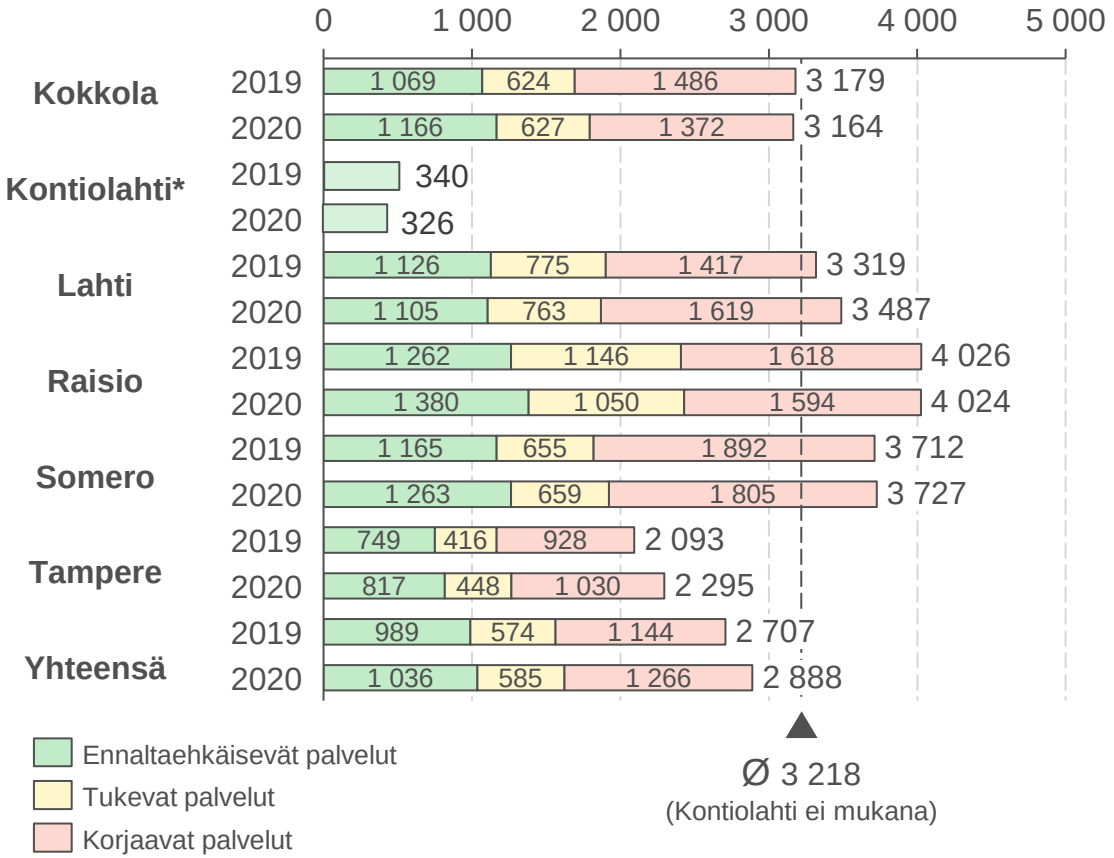
Kontiolahden kustannukset pitävät sisällään ainoastaan sivistystoimen kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisotyöpalvelut sekä peruskoulun ja vapaan sivistystoimen. Näin ollen **Kontiolahden sotekustannukset eivät ole vertailukelpoisia** muiden kuntien kanssa.

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palveluihin kohdennetaan keskimäärin ~3 200€ vuosittain jokaista 15-29 –vuotiasta nuorta kohden, valtaosa korjaaviin palveluihin

Nuoriin kohdistettujen eurojen osuus on kasvanut Lahdessa, Somerolla ja Tampereella vuosien 2019 ja 2020 välillä

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kohdennetut eurot liikennevalomallin mukaisesti,
€/15-29-vuotias asukas, vuonna 2019 ja 2020

*Ei vertailukelpoinen
Lähde: Kuntamaisema analyysi

Huomioita:

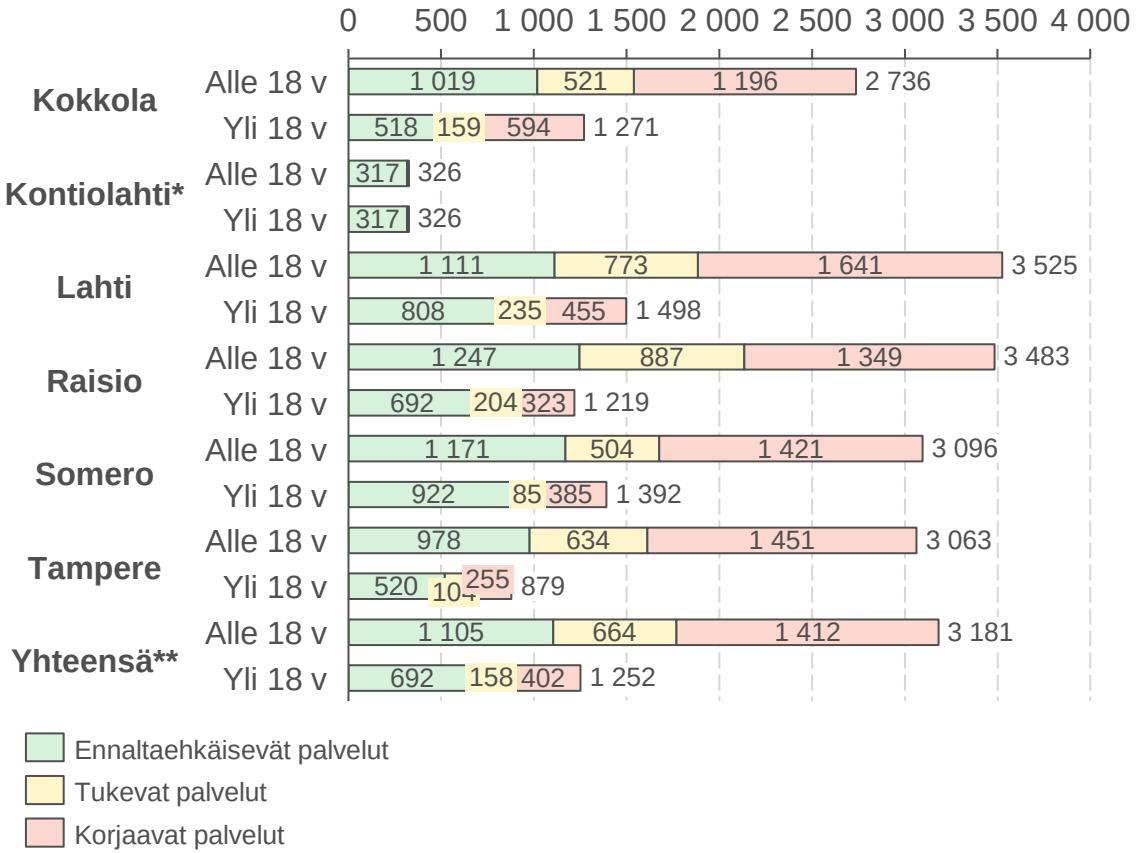
- Case-kuntien osalta 3200€ nuorta kohden tarkoittaa yhteensä noin **255 miljoonan** euron kustannusta
- Palveluiden osuus näiden kuntien nettokäyttökustannuksista on **8,9 %** vuonna 2020 (9,9 % v. 2019)
- Kaikissa vertailukelpoisissa case-kunnissa valtaosa kustannuksista kohdentuu korjaaviin palveluihin – ennaltaehkäisevät palvelut ovat toiseksi suurin erä liikennevalomallin mukaisessa palvelujen luokittelussa
- Raisiossa kohdistetaan vertailukunnista eniten euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn 15-29 –vuotiasta nuorta kohden, Tampereella vähiten
  - Kontiolahden luvut eivät ole vertailukelpoisia analyysissa muiden kuin sivistyspalveluiden osalta
- Tampereen kustannukset ovat myös muuttuneet eniten vuosien välillä. Muissa kunnissa muutokset ovat olleet pieniä.
  - Tampereella muutosta on tapahtunut useissa eri palveluissa niin ennaltaehkäisevissä, tukevissa kuin korjaavissakin palveluissa
- Kustannusnousuun vaikuttaa määrällisesti eniten perhepalveluiden kokonaiskustannusten nousu (9,5 %)
- Samanaikaisesti nuorten määrä on vähentynyt Kokkolassa, Kontiolahdella, Lahdessa ja Somerolla ja lisääntynyt Raisiossa ja Tampereella.

Kun perhepalvelut suhteutetaan koko alle 18-v väestön määrään, erot kuntien välillä tasoittuvat

Alle 18-vuotiaiden palveluihin on kustannusten perusteella panostettu selvästi 18-29 –vuotiaiden palveluita enemmän

HAVAINNOLLISTAVA, ALUSTAVAT TULOKSET

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kohdennetut eurot liikennevalomallin mukaisesti,
€/alle 18-vuotias ja yli 18-vuotias asukas, vuonna 2020

*Ei vertailukelpoinen
**Keskiarvo ilman Kontiolahtea
Lähde: Kuntamaisema analyysi

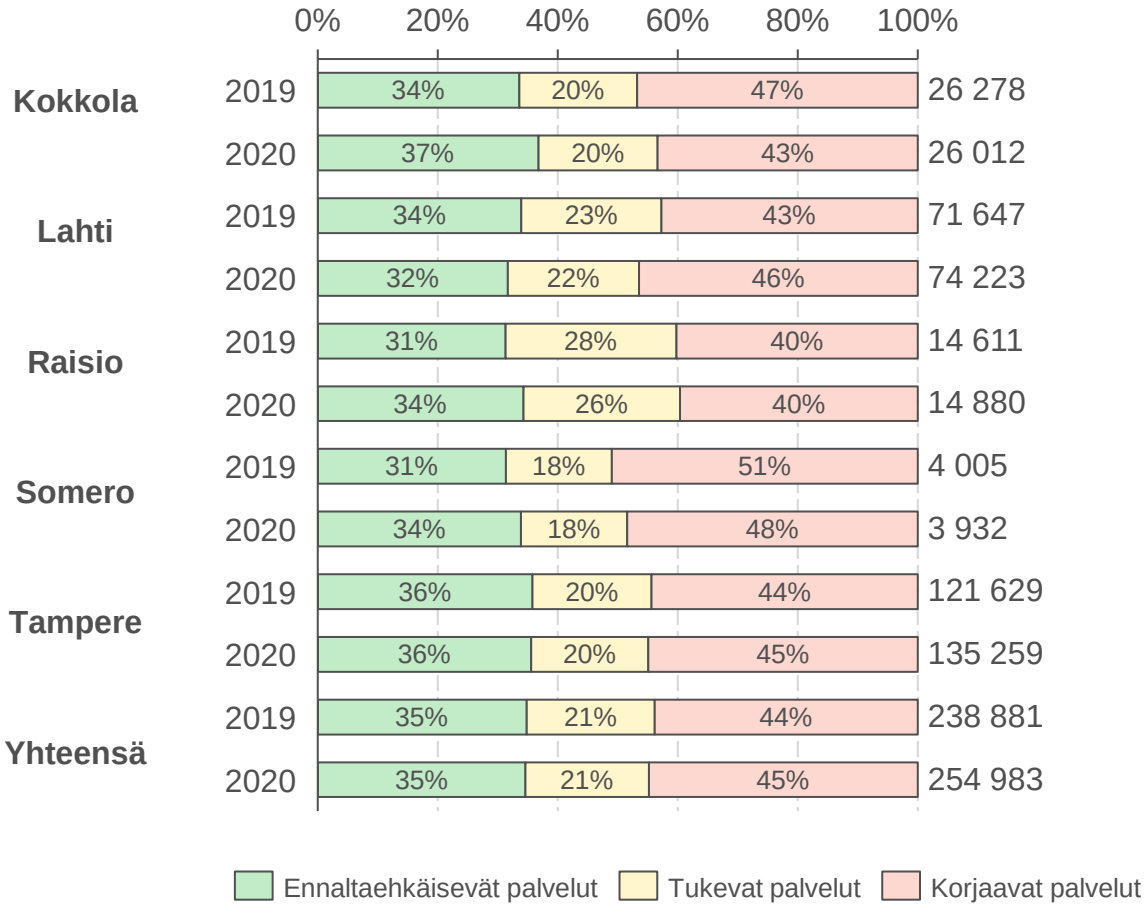
Huomioita:

- Erityisesti tukevia, keltaisia, palveluita on tarjolla yli 18-vuotiaille vähemmän kuin tätä nuoremmille
- Korjaavien palveluiden osuus kustannuksista on yli 18-vuotiasta kohden pienempi kuin alle 18-vuotiaiden palveluiden osalta. Korjaavaa työtä tehdään lastensuojelussa, jonka ikärajat vaikuttavat liikennevalojen jakaumaan.
  - Jälkihuoltoa ei saatu kaikista kunnista erotettua lastensuojelusta, joten se sisältyy alle 18-vuotiaiden kustannuksiin
- Suuret panostukset alle 18-vuotiaiden palveluihin heijastuvat useissa kunnissa isompina panostuksina myös yli 18-vuotiaiden palveluihin
  - Poikkeuksena Somero ja Tampere, joiden panostukset alle 18-vuotiaiden palveluihin ovat lähes identtiset, mutta Tampereella yli 18-vuotiaiden osalta selvästi Someroa pienemmät
- Yli- ja alle 18-vuotiaiden kustannusten luokittelun osalta analyysia tarkennetaan loppuraporttiin

Ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden osuus nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin on hyvin saman suuruinen vertailukunnissa,

Kohdekuntien tarkestelun valossa näyttää siltä, että painopiste on korjaavissa palveluissa ennaltaehkäisyn sijaan

Käytettyjen eurojen jakauma liikennevalomallin mukaisesti,
1000 € vuonna 2019 ja 2020

Huomioita:

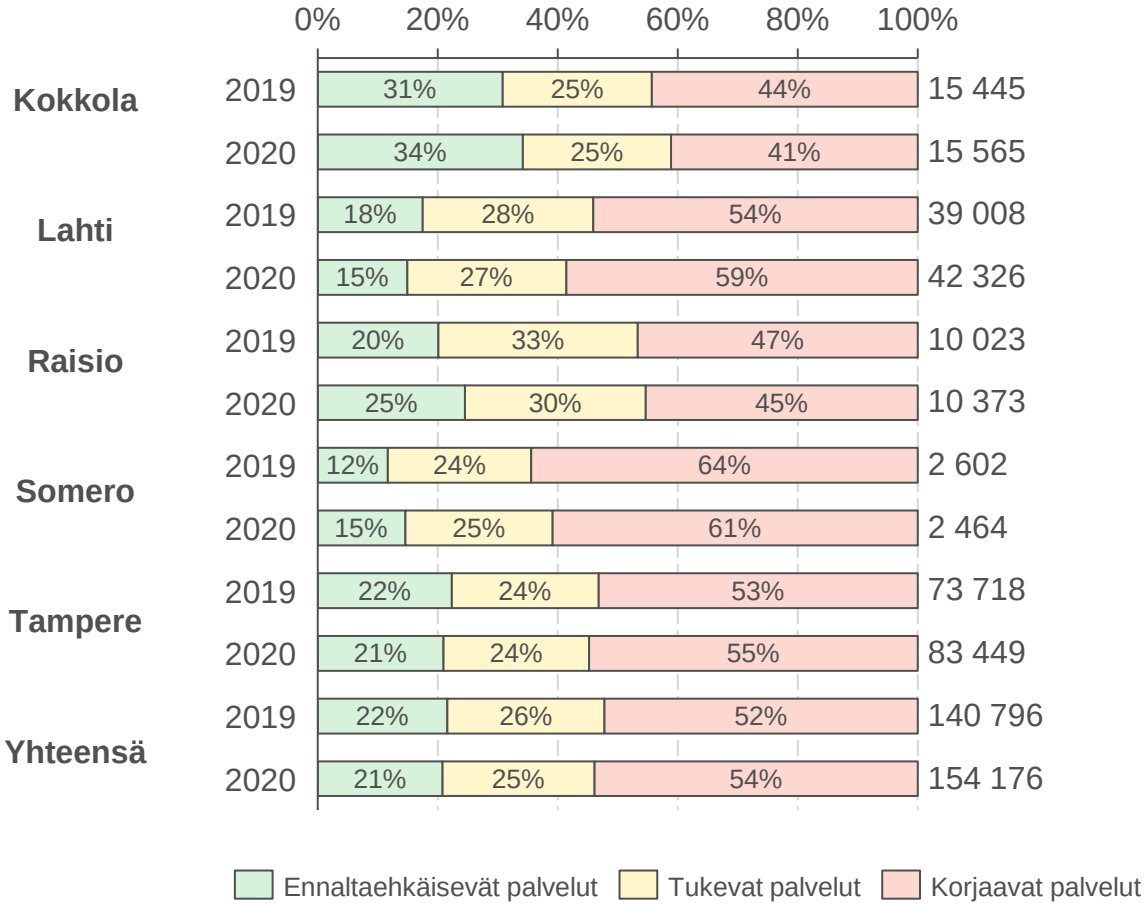
- Liikennevalomallissa eri osioiden suhde ei vaihtele kunnittain esim. nuorta kohden käytetyn euromäärän (edellinen tarkastelu) lisääntyessä
  - Esim. eniten €/nuori panostanut Raisio sijoittuu hyvin myös vihreiden palveluiden osuudessa v. 2020
  - Vihreiden palveluiden osuus on toisaalta suuri myös Tampereella, jossa nuorta kohden laskettu euromääräinen panos oli pienin.
- Kuntakohtaisesti suurin osa (40-51%) nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyistä euroista kohdistuu korjaaviin palveluihin, joiden käytön taustalla on vakavasti nuorten hyvinvointia uhkaavia tekijöitä
  - Vertailukunnista Somerolla on käytetty eniten rahaa ”punaisiin”, korjaaviin syrjäytymisen ehkäisyn palveluihin
- Tukevien palveluiden osuus on kaikissa kunnissa liikennevalomallissa pienin, 18-26 %
- 31-37% kaikista nuorten palveluista kohdistuu vihreisiin palveluihin
- Poikkeuksellisesta vuodesta 2020 huolimatta liikennevalojen jakauma on pysynyt samana vuoteen 2019 nähden
  - Korjaavien palveluiden osuus ei ole noussut kuin Lahdessa ja hieman Tampereella.
  - Yhteenlasketut kokonaiskustannukset nousseet kuitenkin 6,7 %

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Perhepalveluihin käytetyistä euroista ainoastaan 15-34% euroista kohdistui ennaltaehkäiseviin palveluihin vuonna 2020

Kokonaisuudessaan perhepalveluihin kohdistettujen eurojen määrä on kasvanut vuosien 2019 ja 2020 välillä

Perhepalveluiden eurojen jakauma liikennevalomallin mukaisesti, 1000 € vuonna 2019 ja 2020

Huomioita:

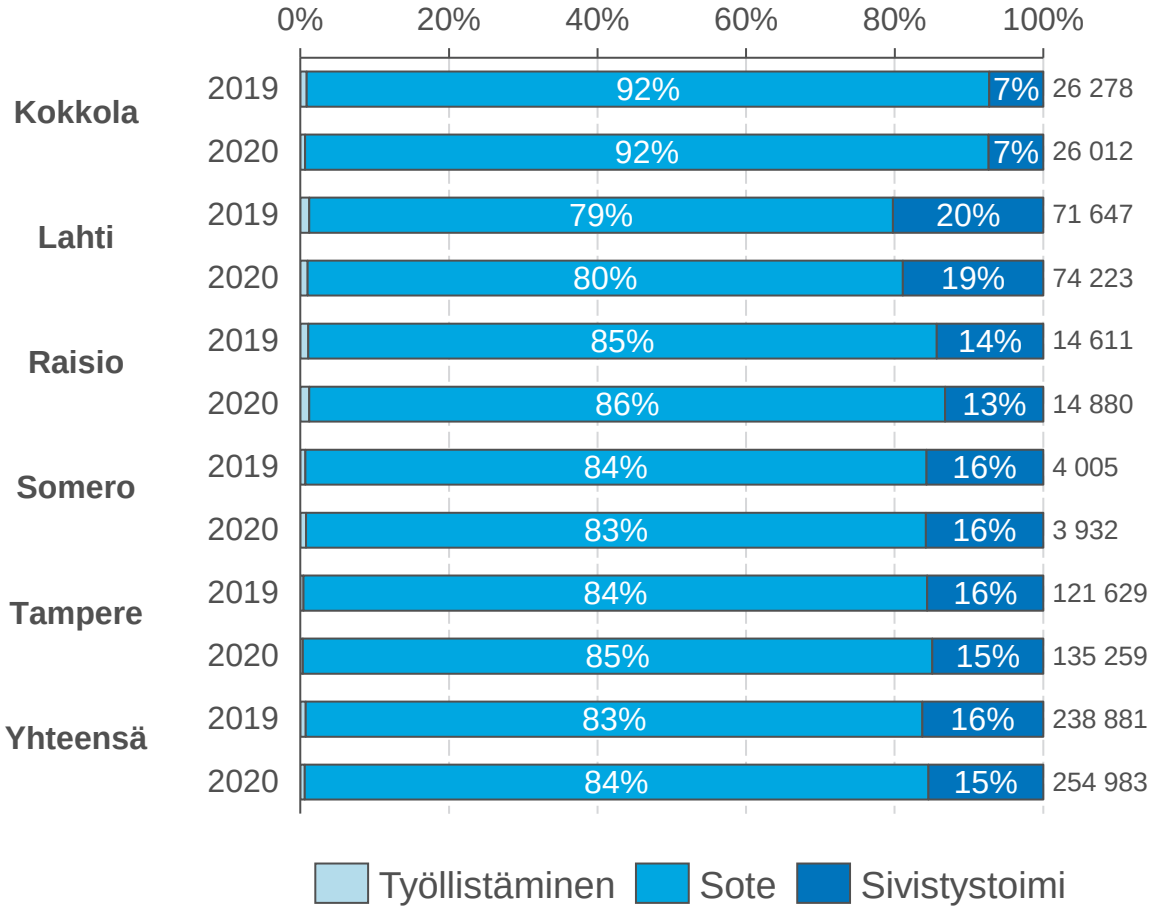
- Kokonaisuudessaan perhepalveluihin käytettyjen eurojen määrä on kasvanut vuosien 2019 ja 2020 välillä kaikissa kunnissa Someroa lukuun ottamatta – Tampereella kasvu on peräti 13%
- Somerolla yli 60% perhepalvelujen kustannuksista kohdistuu korjaaviin palveluihin, Kokkolassa vastaavasti korjaavien palveluiden osuus perhepalveluista on case-kuntien vertailun pienin (41%)
- Perhepalvelut ovat merkittävä kokonaisuus nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, jonka takia palvelut ovat otettu mukaan tarkasteluun siitä huolimatta, että kustannuksia ei ole pystytty kohdistamaan ikäryhmittäin

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Sosiaali- ja terveydenhuolto on merkittävin toimiala, johon nuorten syrjäytymisen ehkäisyn kustannuksia kohdentuu – työllistäminen ei juurikaan näy analyysissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan allokoituu 79-92% nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirroista

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kohdennetut eurot toimialoittain, 1000 € vuonna 2019 ja 2020

Huomioita:

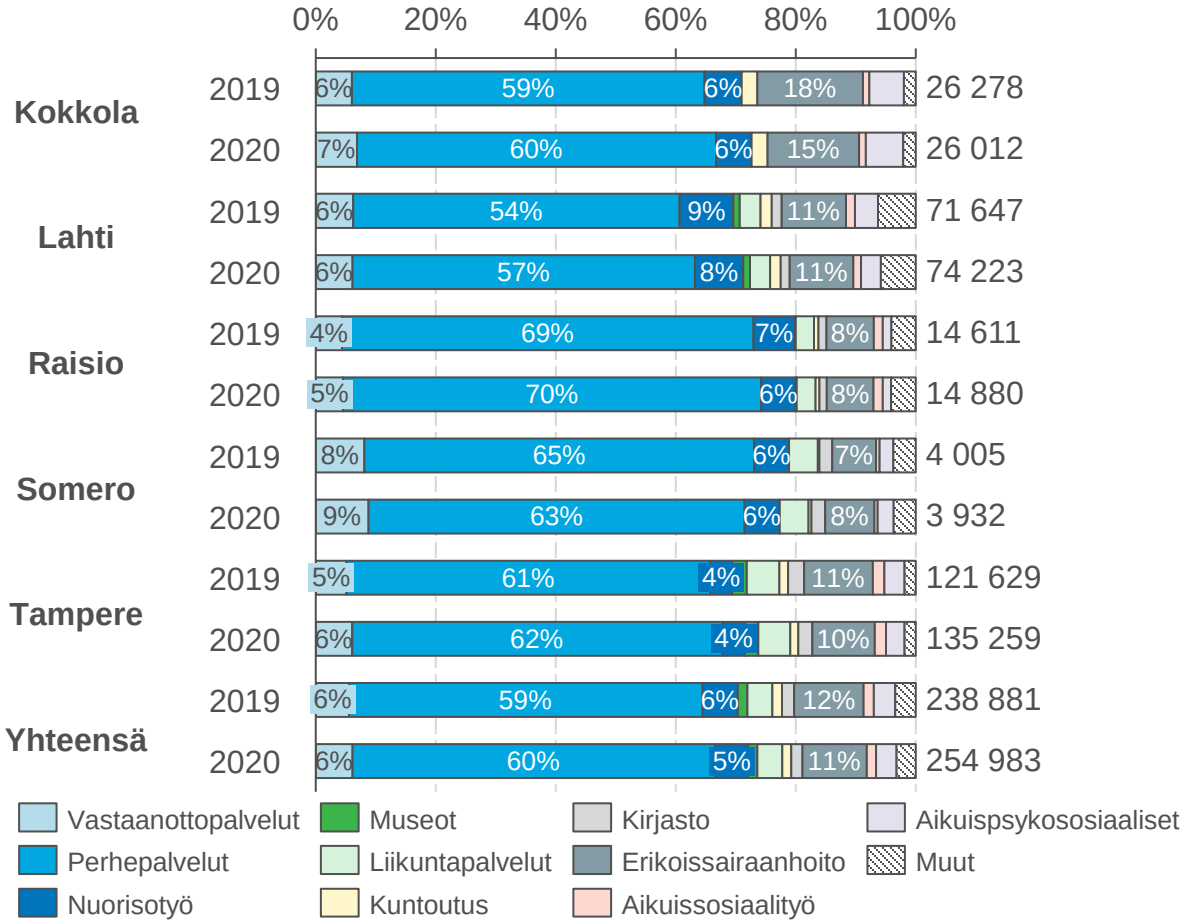
- Kuntien välillä ei suuria eroja eurojen toimialakohtaisessa jakautumisessa – nuoriin kohdistuvista rahavirroista valtaosa syntyy sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista.
  - Tätä selittää perhepalveluiden kohdentaminen laskentamallissa kokonaisuudessaan nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen jääminen mallin ulkopuolelle
- Lahdessa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osuus nuorten syrjäytymisen ehkäisyn kustannuksista on matalin, ja sivistystoimen vertailun korkein

Lähde: Kuntamaisema analyysi

Kaikissa vertailukelpoisissa kunnissa valtaosa (54-70%) nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyistä euroista allokoituu perhepalveluihin

Erikoissairaanhoito (psykiatria) on käytettyjen eurojen näkökulmasta toisiksi suurin palvelukokonaisuus

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytettyjen eurojen jakauma palveluittain ja kunnittain, 1000 € vuonna 2019 ja 2020

Huomioita:

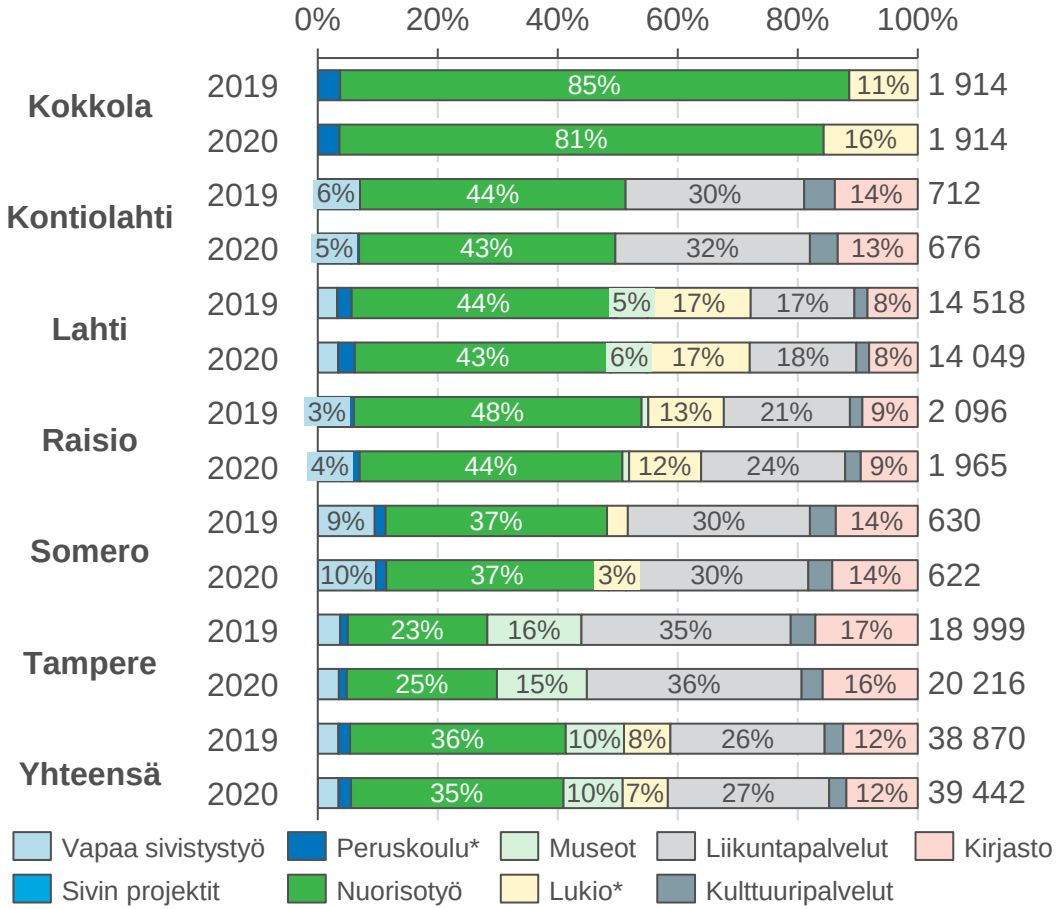
- Palveluiden järjestämisellä (kuntayhtymä/kunta) ei vaikuta olevan case-kunnissa systemaattista vaikutusta toimialojen painotuksiin
- Suurin kokonaisuus perhepalvelut kattaa sekä ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen peruspalveluja (vihreä), tukevia palveluja (keltaiset) että korjaavia palveluja (punaiset) – palvelukokonaisuus on laaja
- Sivistystoimen vaihteluita selittävät erilaiset panostukset esim. nuorisotoimeen, joka on analyysissa suurin sivistyspalveluiden erä koulutuspalveluiden rajauksen takia
- Raisiossa käytetään suhteellisesti eniten rahaa perhepalveluihin nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, 70% vuonna 2020

Muut palvelut sisältävät lukion, kulttuuripalvelut, soten ja sivin projektit, peruskoulun sekä vapaan sivistystyön
Lähde: Kuntamaisema analyysi

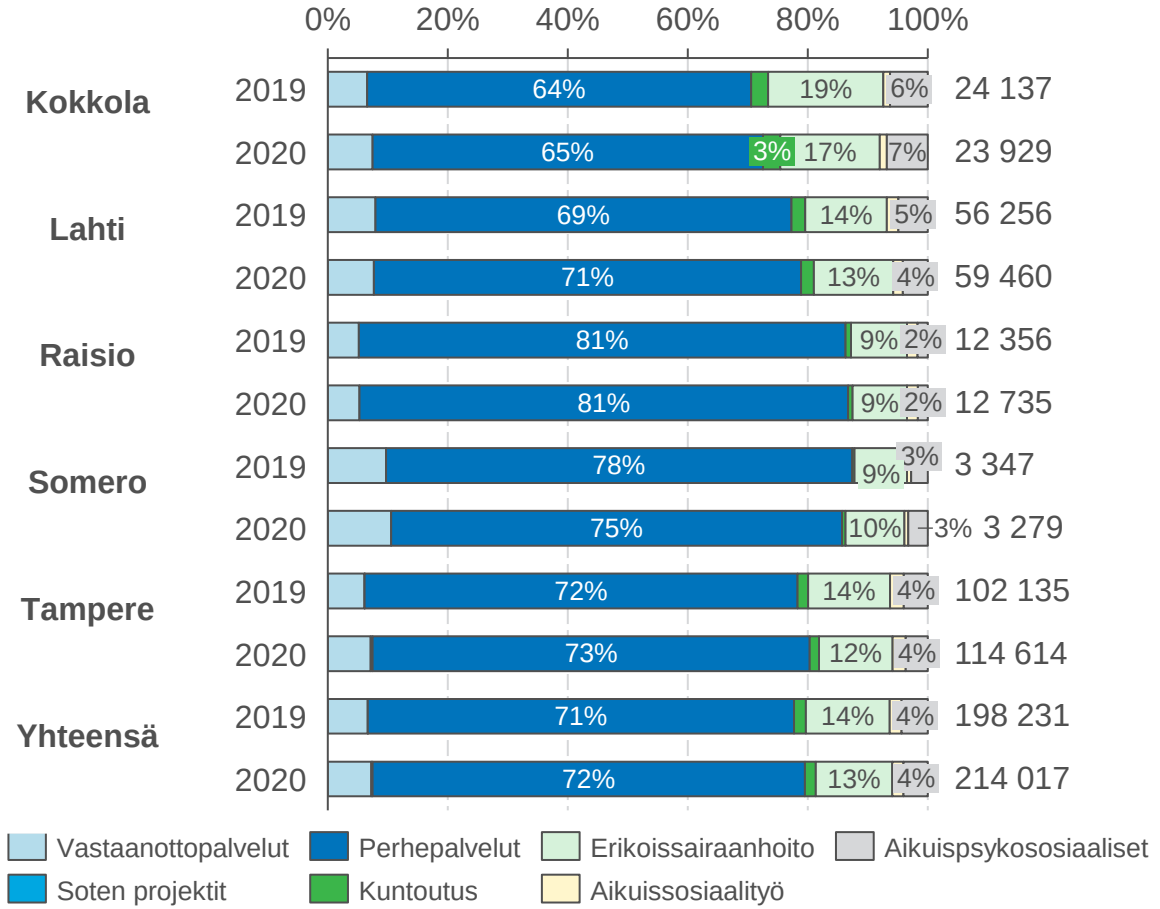
Sivistyspalveluissa kunnasta riippuen syrjäytymisen ehkäisyn eurot kohdistuvat nuorisotyöhön tai liikuntapalveluihin, sotepalveluissa perhepalveluihin

Sivistystoimen käytettyjen eurojen jakauma eroaa kuntakohtaisesti sotepalveluita enemmän

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytettyjen eurojen jakauma sivistyspalveluissa kunnittain, 1000 € vuonna 2019 ja 2020

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytettyjen eurojen jakauma sotepalveluissa kunnittain, 1000 € vuonna 2019 ja 2020

*Ainoastaan oppilashuolto
Lähde: Kuntamaisema analyysi

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien tulokset
3. **Johtopäätökset**
4. Seuraavat työvaiheet
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Kuntabudjetin menetelmän mukaisesti n. 9% kuntien nettokäyttökustannuksista kohdennetaan nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin (1/2)

Valtaosa kustannuksista painottuu korjaaviin palveluihin, joiden piirissä on vain pieni osa nuorista

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt resurssit ja niiden kohdentuminen

- Miten paljon julkisia varoja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetään ja miten nämä varat kohdentuvat?

- Kuntabudjetin menetelmän mukaisesti noin **9%** kuntien nettokäyttökustannuksista kohdennetaan nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin
- Case-kunnissa nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin käytettiin vuodessa **yhteensä 255 miljoonaa euroa**, josta keskimäärin **45 %** kohdentui korjaavaan työhön
  - Nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin käytetty euromäärä oli merkittävästi pienempi yli 18-vuotiailla verrattuna alle 18-vuotiaisiin, sillä perhepalveluiden käyttäjäkunta painottuu alle 18-vuotiaisiin nuoriin
  - Alle 18-vuotiailla korjaava työ myös painottui suhteessa enemmän kuin 18-29 -vuotiailla
  - Vähiten kustannuksia nuorta kohden käytettiin laskennallisesti Tampereella (~2300€), eniten Raisiossa (~4000€) vuonna 2020. Kun tarkasteltiin kustannuksia tarkemmin alle ja yli 18-vuotiaiden osalta, Lahti ja Raisio panostivat eniten ja Kokkola vähiten.
  - Perusopetus ja toisen asteen koulutus on suurin erä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palveluissa, ja se on kokonaisuudessaan rajattu analyysin ulkopuolelle. Vaikka analyysissa on mukana ainoastaan peruskoulun ja lukion oppilashuollon osuus, on oletettavaa että koulutuspalveluihin kohdennetut kustannukset ovat verrattain tasaisia case-kuntien välisissä vertailuissa, eivätkä täten vääristä analyysissa esitettyjä syrjäytymisen ehkäisyn palvelujen painopisteitä
- Kustannusjakaumat liikennevalomallin mukaan tarkasteltuina olivat melko tasaiset case-kuntien välillä siitä huolimatta, että tarkasteluun valittiin toisistaan erilaisia kuntia ja nuorta kohden käytetty euromäärä vaihteli merkittävästi
- Kustannuksia tarkasteltiin laajasta palveluvalikoimasta, sillä tarkempia palvelukohtaisia tietoja ei yhdenmukaisesti saatu erotettua kustannuksista. Tällaisenaankin menetelmä vaati varsin paljon manuaalista laskentaa ja oli työläs toteuttaa.

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Kuntien koko tai palveluiden järjestämistapa ei juurikaan näy toimialojen tai liikennevalomallin mukaisten palvelujen painotuksissa (2/2)

Suurimmat alueelliset erot olivat sivistyspalveluiden painotuksissa

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt resurssit ja niiden kohdentuminen

- Onko olemassa alueellisia eroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyn panostuksissa ja jos, niin mitä tekijöitä tässä on taustalla?

- **Eroja kuntien välillä oli lähinnä sivistyspalveluiden painopisteissä**: erityisesti Kokkolassa panostetaan nuorisotyöhön (81% sivistyspalveluiden kustannuksista), Tampereella liikunta- ja kulttuuripalveluihin (65%) ja Lahdessa lukion oppilashuoltoon (17%)
- **Palveluiden järjestämistapa (kunta/kuntayhtymä) ei näkynyt case-kuntien toimialojen tai liikennevalojen painotuksissa**. Myöskään kuntakoko ei systemaattisesti heijastunut palveluvalikoimaan. Pienimmissä sotellisissa kunnissa (Somero ja Raisio) kuitenkin perhepalveluiden osuus oli suuri.
- Sen sijaan **ammattilaisten kokemus palvelujen riittävyydestä vaihteli merkittävästi** kuntien välillä, vaikka taloudelliset panostukset jakautuvat suunnilleen samalla tavalla korjaavien, tukevien ja ehkäisevien palvelujen välillä
  - Joko kokemus riittävyydestä ei riipu resursseista tai palvelutarpeet eroavat kuntien kesken merkittävästi, eikä resursseja ja rakenteita ole kyetty mukauttamaan tarpeiden mukaisiksi
- Kuntien eroavaisuuksia tulkittaessa on huomioitava, että **palveluissa tällä hetkellä näkyvät satsaukset on tehty useita vuosia sitten**
  - Vuosittaiset satsaukset (läpileikkaustietona) palveluihin eivät kerro suoranaisesti palveluiden toimivuudesta, vaan voivat indikoida sitä, että palvelut eivät toimi, ovat puutteellisia tai vaativat lisäsatsauksia.
  - Rahavirtojen erot eivät myöskään kerro siitä, miten tehokas ja laadukas kunnan palvelujärjestelmä/-ekosysteemi on. Palveluekosysteemi koostuu myös muiden toimijoiden panostuksista, joita ei kuntabudjettien kautta näe. Lisäksi palvelujärjestelmän tehokkuuteen vaikuttavat käytettävissä olevien resurssien ohella lukuisat muut tekijät: yhteistyö, prosessit, asiakasohjaus jne.

Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus-hanke, 2021

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. **Seuraavat työvaiheet**
5. Liitteet
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. Taustaindikaattorit

Seuraavina työvaiheina on valittujen kohdekuntien haastattelut, kokoava tutkiminen ja vaikutusten arviointi sekä loppuraportin kirjoitustyö

Nordic Healthcare Group

Lisäksi tilastoanalyysissa pyritään selvittämään selittäviä tekijöitä syrjäytymisen torjunnassa menestyneissä kunnissa

- Tavoite: Kokonaiskuva nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytettyjen julkisten varojen vaikuttavuudesta ja nykyisten palveluiden vaikuttavuuden mittaamisesta sekä käsitys siitä, miten varoilla saataisiin aikaa entistä parempaa vaikuttavuutta syrjäytymisen ehkäisyssä

- Tavoite: Kattava kuvaus palvelu- ja rahoitusjärjestelmän kehityskohteista sekä ratkaisuehdotukset nuorten syrjäytymistä ehkäisevien toimien ohjaus- ja budjettirakenteeksi

- Seuraava esittely Eduskunnan tarkastuvaliokunnalle on 25.11.2021
  - Agendalla erityisesti yhteenvetävät kommentit sekä loppuraportti

Alustava sisällysluettelo:

Sisällys

Contents

1. Johdanto ... 3
1.1. Selvityksen tausta ... 3
1.2 Johdatus syrjäytymisen teemaan ... 4
1.3 Nuorten syrjäytyminen ilmiönä ... 6
1.4 Syrjäytymistä ehkäisevät palvelut ... 7
2 Metodologia ... 8
2.1 Selvityksen tavoitteet ... 8
2.2 Selvityksessä käytetyt aineistot ja menetelmät ... 10
3 Tulokset: syrjäytymisen ehkäisy palvelujärjestelmän näkökulmasta ... 16
3.1 Ehkäisevien palvelujen rakenteet ja yhteistyön toimivuus ... 16
3.2 Nuorten syrjäytymistä ehkäisevien palvelujen nykytila ja haasteet ... 18
3.3 Syrjäytymisen ehkäisyn haasteet palvelujärjestelmän näkökulmasta ... 19
4 Tulokset: Nuorten palveluihin kohdennetut rahavirrat ... 21
4.1 Valtion syrjäytymisen ehkäisyyn kohdentamat rahavirrat ... 21
4.2 Kuntien syrjäytymisen ehkäisyyn käyttämät rahat ... 24
5 Tulokset: Nuorten syrjäytymistä ehkäisevien palvelujen vaikutukset ... 26
5.1 Sosiaaliturvan ja syrjäytymisen väliset kytkökset ... 26
5.2 Syrjäytymisen ehkäisyn vaikuttavuuden seuranta ... 27
5.3 Syrjäytymisen ehkäisyn palvelujen vaikuttavuuden mittaamisen kehittäminen ... 27
5.4 Nuorten kokemukset palvelujen vaikutuksista ... 27
6 Johtopäätökset ja suositukset ... 29
6.1 Rahoitusjärjestelmän kehittäminen syrjäytymisen ehkäisyä tukevaksi ... 29
6.2 Syrjäytymistä ehkäisevien palvelurakenteiden eheyttäminen ... 29
6.3 Monialaisen työn johtaminen ja palvelujen ohjausmallit syrjäytymisen ehkäisyssä ... 29
7 Käsitteet ... 29
8 Liitteet ... 29

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. **Liitteet**
    1. **Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti**
    2. Taustaindikaattorit

Liite: **Kokkolassa nuorisotyöhön allokoidaan suhteellisesti eniten euroja, ammattilaiset kokevat palvelut keskimääräistä riittävämmäksi**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Nordic Healthcare Group

Kokkola

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Kokkolassa kohdennetaan hieman keskiarvoa vähemmän euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn (3 164€/15-29 vuotias nuori v. 2020, keskiarvo 3 218€)
- Käytössä olevista kustannuksista kaikki kohdistuivat suoraan syrjäytymisriskissä olevien tai jo syrjäytyneiden palveluille, kun muissa vertailukunnissa, joissa ~10% kohdistuu myös kollektiivisiin palveluihin
- Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kohdistetaan keskiarvoa enemmän syrjäytymisen ehkäisyn kustannuksista (92% vs. keskiarvo 85%)
- Sivistyspalveluissa nuorisotyöhön allokoidaan suhteellisesti eniten euroja vertailukuntiin nähden (85% vs. keskiarvo ~50%) – sotepalveluissa korostuu erikoissairaanhoito

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Ammattilaiset kokevat kaikki nuorten syrjäytymistä ehkäisevät palvelut ennaltaehkäisevistä tukeviin ja korjaaviin palveluihin keskimääräistä riittävämmiksi
- Mitä korjaavammaksi nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelut muuttuvat, sitä riittävämmäksi ammattilaiset ne kokevat: 59% ennaltaehkäisevistä palveluista koetaan riittäviksi tai melko riittäviksi, vastaava osuus tukevissa palveluissa on 64% ja korjaavissa palveluissa 67%

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Syrjäytymisriskissä, toimeentulotuen varassa olevia nuorisotyöttömiä sekä koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria on keskimääräistä vähemmän, myös kehitys vuosina 2016-2019 oli keskimääräistä myönteisempää
- Nuoret jatkavat keskimääräistä paremmin peruskoulun jälkeisiin opintoihin
- Rikoksista epäiltyjen määrä 18-24 vuotiaiden ikäryhmässä kasvoi 2016-2019 lähelle vertailukuntien keskitasoa

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Liite: **Kontiolahdella nuorisotyöttömien osuus on vertailukuntien korkein, mutta koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus vertailun matalin**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Kontiolahti

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Kontiolahden budjettianalyysin kustannuksista oli saatavilla ainoastaan sivistystoimen kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisotyöpalvelut sekä peruskoulun ja vapaan sivistystoimen. Näin ollen Kontiolahden sotekustannukset **eivät ole vertailukelpoisia muiden kuntien kanssa**.

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Kaikkien nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujen osalta palveluiden riittävyys koetaan keskimääräistä matalammaksi
- 40% ennaltaehkäisevistä palveluista koetaan riittäviksi (keskiarvo 59%), tukevista palveluista 60% (keskiarvo 56%)
- Korjaavien palveluiden osalta Kontiolahdella arvioitiin ainoastaan yhtä palvelua, joka koettiin riittämättömäksi

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Syrjäytymisriskissä olevia ja toimeentulotukea saavien määrä on lähellä keskiarvoa, mutta tilanne parani vertailukuntia heikommin vuosina 2016-2019
- Taustalla on nuorisotyöttömyyden korkea taso, virta yli 3 kk työttömyyteen kasvoi vastoin yleistä kehitystä vuosina 2016-2019
- Nuoret jatkavat hyvin peruskoulun jälkeisiin opintoihin ja koulutuksen ulkopuolelle jääminen on harvinaista
- Rikoksista epäiltyjä ja depressiolääkkeistä korvausta saaneita on keskimääräistä vähemmän, kehitys on keskimääräistä myönteisempää

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Liite: **Lahdessa kohdennetaan keskiarvoa enemmän euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, ja sivistystoimen osuus kustannuksista on vertailun suurin**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Lahti

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Lahdessa kohdennetaan keskiarvoa enemmän euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn (3 727€/15-29 vuotias nuori v. 2020, keskiarvo 3 218€)
- Lahdessa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osuus nuorten syrjäytymisen ehkäisyn kustannuksista on matalin (79%), ja sivistystoimen vertailun korkein (20%)
- Lahdessa käytetään suhteellisesti hieman muita vertailukuntia vähemmän euroja perhepalveluihin

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Lahdessa ammattilaiset kokevat nuorten syrjäytymistä ehkäisevät palvelut vähemmän riittäviksi verrattuna vertailukuntien keskiarvoon: ainoastaan 34% ennaltaehkäisevistä palveluista koetaan riittäviksi tai melko riittäviksi (keskiarvo 59%), tukevien palveluiden osalta vastaava osuus on 33% (keskiarvo 56%) ja korjaavien palveluiden osalta mitään palvelua ei koeta riittäväksi tai melko riittäväksi (keskiarvo 50%)

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Lahdessa syrjäytymisriskissä olevien ja rikoksista epäiltyjen osuus on lähellä keskiarvoa, tilanne heikkeni vuosien 2016-2019 aikana vastoin vertailukuntia
- Toimeentulotuen saajien osuus on case-kunnista suurin, tilanne kuitenkin parani vertailukuntia vastaavasti vuosina 2016-2019
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä on keskimääräistä enemmän, peruskoulun jälkeen ei suoraan jatko-opinnoissa jatkavien osuus on case-kunnista korkein tilanteen edelleen heikennyttyä vuosien 2016-2019 aikana
- Depressiolääkkeistä korvausta saaneiden ja nuorisotyöttömien 18-24 –vuotiaiden osuus on keskimääräistä suurempi ja kehitys on keskimääräistä heikompaa

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Liite: **Raisiossa kohdistetaan vertailukunnista eniten euroja syrjäytymisen ehkäisyyn nuorta kohden, perhepalveluihin kohdennetaan valtaosa euroista**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Nordic Healthcare Group

Raisio

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Raisiossa kohdistetaan vertailukunnista eniten euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn nuorta kohden: 4 024€ vuonna 2020 (keskiarvo 3 218€)
- Raisiossa käytetään vertailukunnista suhteellistesti eniten euroja perhepalveluihin, 70% vuonna 2020, ja perhepalveluiden ennaltaehkäisevien palvelujen osuus on toisiksi suurin (25%)
- 86% nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kohdennetuista euroista allokoidaan sosiaali- ja terveyspalveluihin, 13% sivistystoimeen ja 1% työllistämiseen. Sote-palveluiden osuus on vertailukuntien toisiksi suurin Kokkolan jälkeen

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Raisiossa palvelut koetaan merkittävästi riittävimmiksi kuin vertailualueilla keskimäärin: vastaajat kokevat että 86% ennaltaehkäisevistä palveluista ovat riittäviä tai melko riittäviä (keskiarvo 59%), tukevien palveluiden osalta vastaava osuus on 91% (keskiarvo 56%) ja korjaavien palveluiden osalta kaikki palvelut koetaan riittäväksi tai melko riittäväksi (keskiarvo 50%)

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on lähellä vertailukuntien keskiarvoa ja kehitys ollut keskimääräistä hieman myönteisempää
- Raisiossa on rikoksista epäiltyjen määrä suhteutettuna 18-24 -vuotiaisiin on vertailukunnista korkein ja tilanne heikkeni vuosina 2016-2019
- Toimeentulotukea saavien nuorten osuus on hieman vertailukuntia korkeampi, mutta erityisesti pitkäaikaisesti toimeen--tulotukea saavien nuorten osuus laski vertailukuntia myönteisemmin 2016-2019
- Nuorisotyöttömien osuus ja erityisesti virta yli 3 kk työttömyyteen kehittyi vertailu-kuntia paremmin vuosina 2016-2019
- Koulutuksen ulkopuolisten nuorten osuus on vertailukuntia korkeampi, mutta peruskoulun päättävistä lähes kaikki jatkavat suoraan opintoihin

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Liite: **Somerolla käytetään keskimääräistä enemmän euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, syrjäytymisriskissä olevia on keskimääräistä vähemmän**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Somero

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Somerolla kohdistetaan vertailukunnista toisiksi eniten euroja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn Raision jälkeen, 3 727€/15-29 –vuotiasta nuorta kohden (keskiarvo 3 218€)
- Somerolla perhepalveluihin käytettyjen eurojen suhteellinen osuus sotepalveluissa on laskenut vuosien 2019 ja 2020 välilä
- Sivistyspalveluissa valtaosa euroista käytetään nuorisotyöhön aineiston rajausten puitteissa

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Somerolla ammattilaiset arvioivat kaikkien ennaltaehkäisevien, tukevien ja korvaajien palveluiden arvioidaan olevan keskimääräistä riittävämpiä
- Peräti 90% tukevista palveluista on arvioitu melko riittäväksi tai riittäväksi

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Indikaattorit näyttävät kautta linjan myönteisimmiltä yli 10 000 asukkaan kuntiin verrattuna
- Somerolla syrjäytymisriskissä olevia on keskimääräistä vähemmän, ja historiallinen kehitys on keskimääräistä myönteisempää
- Somerolla toimeentulotuen saajia, rikoksista epäiltyjä, nuorisotyöttömiä, koulutuksen ulkopuolisia ja depressiolääkkeistä korvausta saaneita on keskimääräistä vähemmän

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Liite: **Tampereella satsataan sivistyspalveluissa muita kuntia enemmän liikunta- ja kulttuuripalveluihin, ennaltaehkäisevät palvelut koetaan vähemmän riittäväksi**

Koonti budjettianalyysin, AVI:n peruspalveluaineiston ja tilastoanalyysin tuloksista

Nordic Healthcare Group

Tampere

Budjettianalyysi

Miten nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn käytetyt varat allokoituvat?

- Tampereella käytetään vertailukunnista vähiten euroja nuorta kohden syrjäytymisen ehkäisyn palveluihin, ~2 300€ vuonna 2020
- Matala satsaustaso voi kertoa siitä, että Tampereella panostukset nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin on tehty jo aiemmin
- Tampereella satsataan sivistyspalveluissa merkittävästi vertailukuntia enemmän liikunta- ja kulttuuripalveluihin (65% sivistyspalveluiden kustannuksista)

Palvelujen riittävyys

Kuinka riittäväksi ammattilaiset kokevat syrjäytymistä ehkäisevät palvelut?

- Tampereella osuus ennaltaehkäisevistä palveluista, jotka ammattilaiset kokevat riittäväksi tai melko riittäväksi on yhtä suuri kuin muissa kunnissa keskimäärin
- Korjaavien ja tukevien palveluiden osalta palvelut koetaan vähemmän riittäväksi kuin keskiarvollisesti

Indikaattoriaineisto

Miten kunta sijoittuu syrjäytymistä kuvaavissa indikaattoreissa?

- Syrjäytymisriskissä ja rikoksista epäilyjen suhteellinen osuus on vertailukuntia alhaisempi ja erityisesti syrjäytymisriskin osalta tilanne parantui vertailukuntia paremmin vuosina 2016-2019
- Toimeentulotukea saavien nuorten osuus ja kehitys vuosina 2016-2019 on lähellä vertailukuntia, yli 4 kk toimeentulotukea saavien osuus laski huomattavasti
- Nuorisotyöttömyys on vertailukuntien tasolla: vuosina 2016-2019 nuoriso-työttömyys laski, mutta virta yli 3 kk työttömyyteen on edelleen korkea
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on vertailukuntia alhaisempi, mutta toisaalta suoraan peruskoulun jälkeen opintoihin jatkavien osuus on matalampi ja tilanne on heikentynyt vuosien 2016-2019 aikana

Lähde: Budjettianalyysi, AVI:n peruspalvelujen aineisto 2019, MDI tilastoanalyysi, NHG analyysi

Agenda 27.10.

Väliraportointi tarkastusvaliokunnalle

1. Tutkimuskysymysten kertaus, aikataulu ja toteutustiimi
2. Kuntabudjetin tulokset
    1. Case-kuntien valintaperusteet
    2. Menetelmä nuorten syrjäytymisen ehkäisyn rahavirtojen kuvaukseen kuntatasolla
    3. Case-kuntien tulokset
3. Johtopäätökset
4. Seuraavat työvaiheet
5. **Liitteet**
    1. Aineistojen yhteenveto kuntakohtaisesti
    2. **Taustaindikaattorit**

Tilasto-osiossa selvitettiin yhteyttä nuorten syrjäytymistä ehkäisevien palveluiden satsausten ja valittujen indikaattoreiden syrjäytymiskehityksen välillä

Tarkemmat kuntakohtaiset indikaattorit löytyvät liitteistä

Tausta ja tarkoitus

- Tilastollisella analyysilla on pyritty selvittämään sitä, onko kuntien satsauksilla nuorten palveluihin (erityisesti ennaltaehkäiseviin palveluihin) ollut syy-yhteyttä nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisyyn
- Tilastoanalyysin 1. osiossa tarkasteltiin millainen on ollut nuorten syrjäytymiskehitys indikaattoritietojen valossa tapaustutkimuksen kohteiksi valituissa kunnissa sekä muissa yli 10 000 asukkaan kunnissa Suomessa.
- Analyysin perustaksi valittiin alun perin 18 syrjäytymistä kuvaavaa mittaria koskien mm. nuorten työttömyyttä, koulutuksen ulkopuolelle jääntiä, terveyttä ja arjenhallintaa. Tarkemman tarkastelun kohteeksi valittiin 6 mittaria: *syrjäytymisriskissä olevat 18-24 –vuotiaat, koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat, perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet 18 - 24-vuotiaat, 18-24 –vuotiaat nuorisotyöttömät, depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18-24 –vuotiaat* sekä *rikoksista epäillyt 18-24 –vuotiaat*
- Tilastoanalyysin 1. osion tuloksena saatiin kuva siitä, mikä on eri kuntien tilanne nuorten syrjäytymiskehityksessä olemassa olevan tilastotiedon valossa. Indikaattorit kielivät osaltaan myös siitä, miten eri kunnat ovat onnistuneet syrjäytymisen torjunnassa. Tämän perusteella tarkasteluun otettiin myös syrjäytymisen ehkäisyssä tilastojen mukaan hyvin onnistuneita kuntia, joksi osoittautuivat Alavus, Lappeenranta, Lempäälä, Parainen ja Raasepori
- Käynnissä olevassa analyysin 2. osiossa pyritään selvittämään, mitkä tekijät selittävät menestystä syrjäytymisen torjunnassa hyvin onnistuneissa kunnissa.

Havaintoja

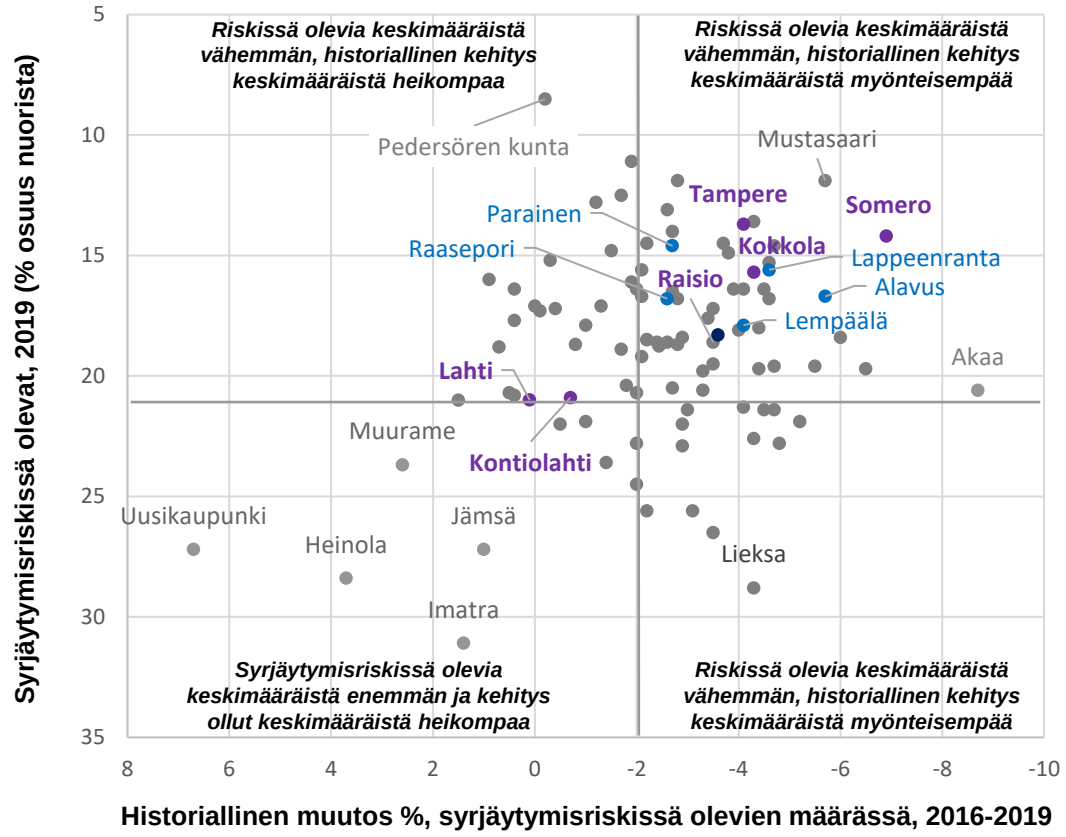
- Koska nuorten syrjäytymiselle tai syrjäytyneelle nuorelle ei ole selkeää määritelmää, ei syrjäytymisen mittaamiseen ole selkeitä indikaattoreita. Yksiselitteisiä mittareita ei siten ole myöskään syrjäytymisen ehkäisemisen tunnistamiseen.
- Käyttävissä olevat syrjäytymistä kuvaavat mittarit (esim. nuorisotakuu) kuvaavat pääsääntöisesti suoraan tai välillisesti riskiä tai syitä syrjäytymiskehitykselle
- Indikaattoreiden väärä tulkinta voi johtaa virhepäätelmiin: esim. jääminen työn ja koulutuksen ulkopuolelle ei välttämästä kerro syrjäytymisestä tai syrjäytymisuhan alla olemisesta, eikä työn tai koulutuspaikan saanti siten ole lääke syrjäytymisen ehkäisyyn
- Syrjäytyminen ymmärretään yleisesti erilaisten riski- ja puutetekijöiden kasautumisena. Tämän vuoksi myös syrjäytymisriskin tunnistamisessa tulisi käyttää useita mittareita.
- Aluetasoisiin syrjäytymistä kuvaaviin/ennustaviin indikaattoreihin vaikuttavat suuresti alueelliset olosuhdetekijät työ- ja koulutuspaikat, muuttoliike ym.), joihin esimerkiksi suorilla nuorten palveluilla ei voi vaikuttaa.
- Tehty analyysi osoittaa, että kunnat poikkeavat suuresti siinä, millainen riski nuorilla on ajautua syrjäytymiseen johtavaan kehitykseen. Tilastot eivät kuitenkaan kerro siitä, missä määrin kunnan toiminta ja palvelut ovat vaikuttaneet kuntien erilaiseen kehitykseen. Tätä analysoidaan käynnissä olevassa analyysin 2. osiossa.

Lähde: tilastoanalyysi, kuntien tiedot, MDI analyysi

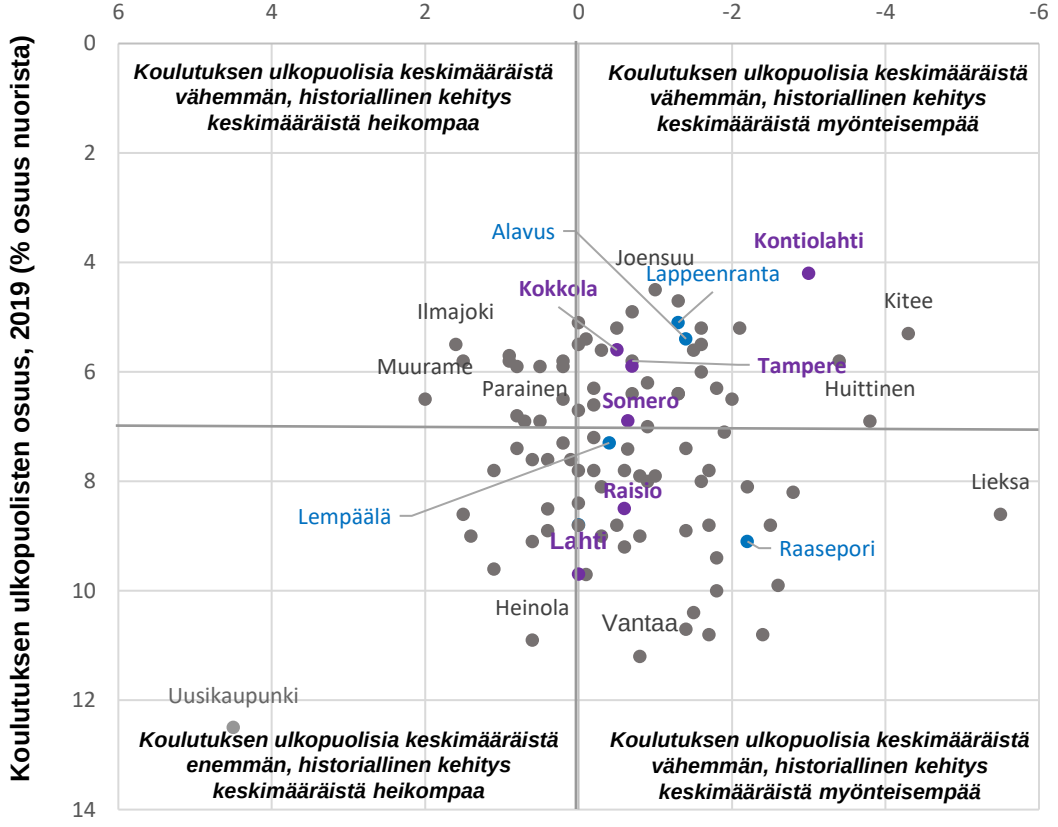
Liite: **Syrjäytymisriskissä olevat 18-24 –vuotiaat ja koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 –vuotiaat yli 10 000 asukkaan kunnissa vuonna 2019**

Taustaindikaattorit tilastoanalyysissa

Syrjäytymisriskissä olevat 18-24 –vuotiaat, vuonna 2019

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 –vuotiaat, vuonna 2019

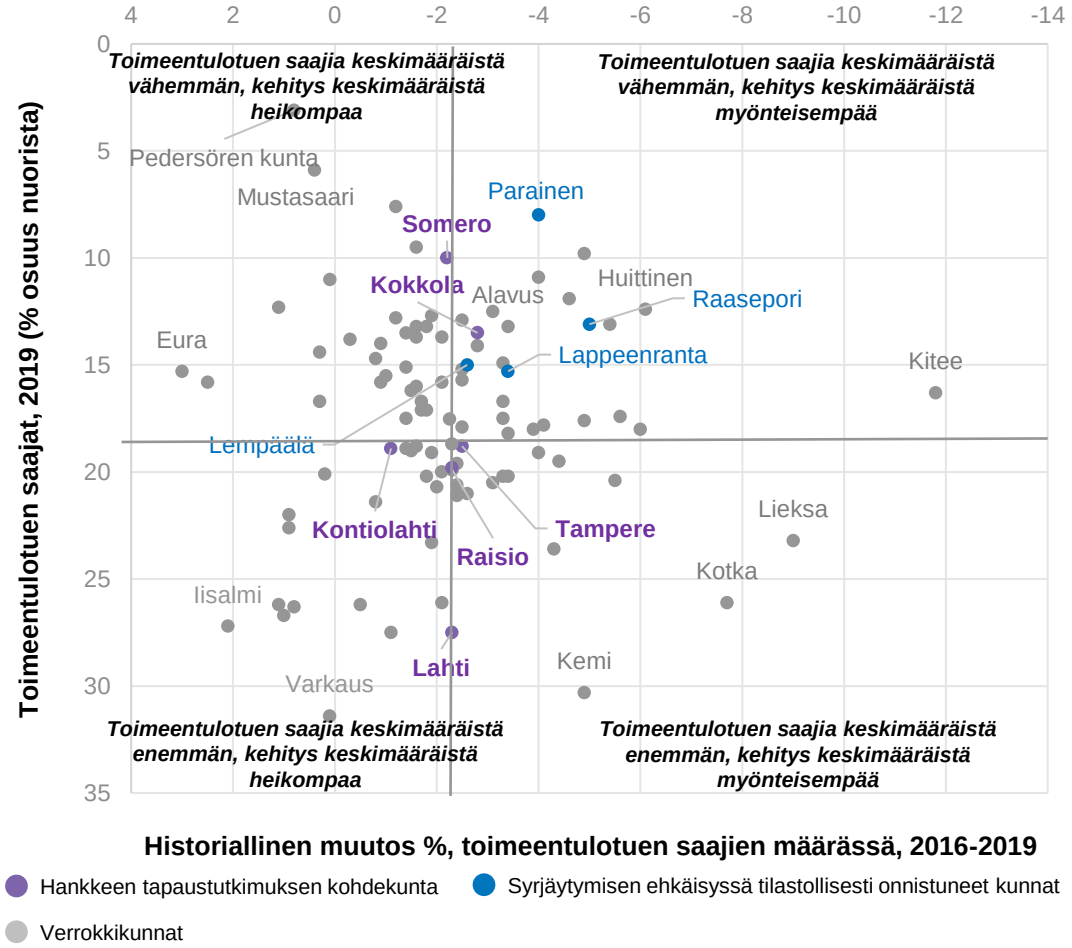
Hankkeen tapaustutkimuksen kohdekunta
Syrjäytymisen ehkäisyssä tilastollisesti onnistuneet kunnat
Verrokkikunnat

Lähde: tilastoanalyysi, kuntien tiedot, MDI analyysi

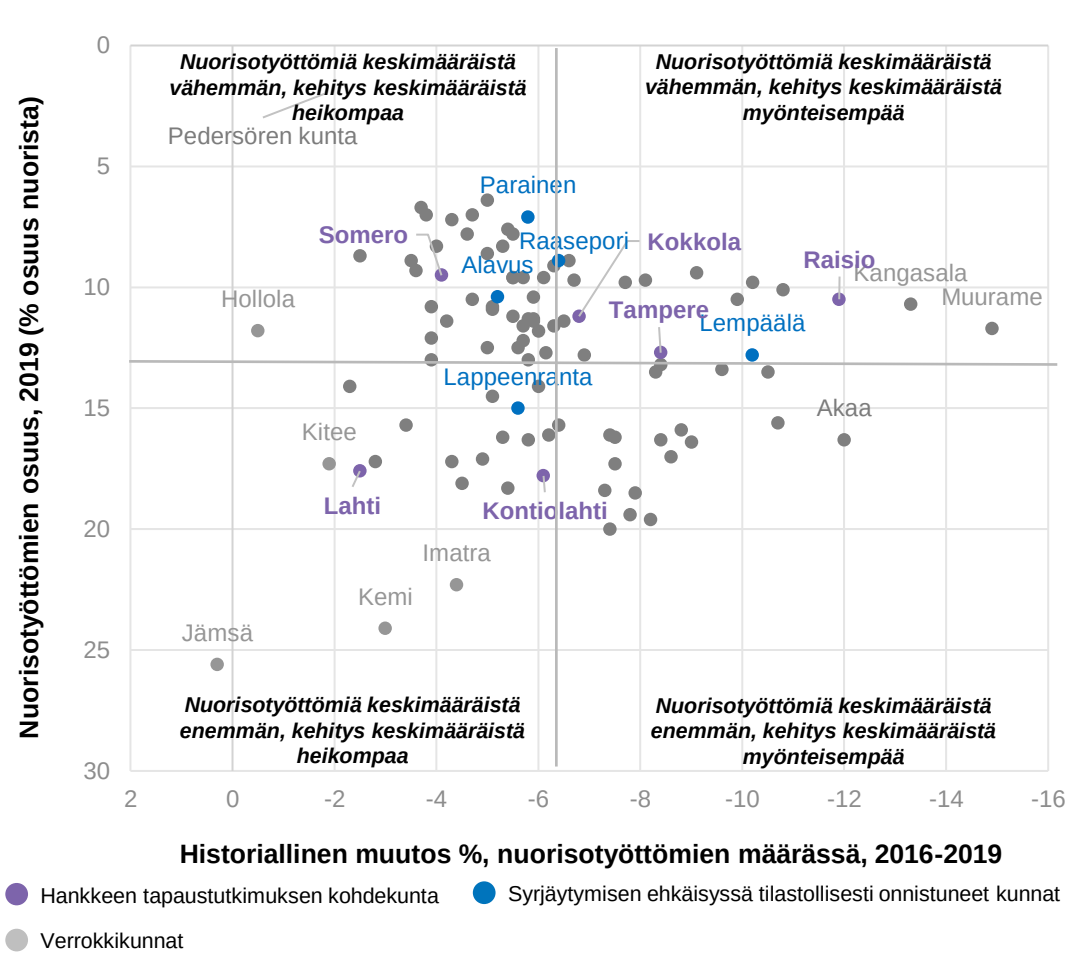
Liite: **Perustoimeentulotukea saaneet ja nuorisotyöttömät 18-24 –vuotiaat yli 10 000 asukkaan kunnissa vuonna 2019**

Taustaindikaattorit tilastoanalyysissa

Toimeentulotukea saavat, 18-24 –vuotiaat, vuonna 2019

18-24 –vuotiaat nuorisotyöttömät, vuonna 2019

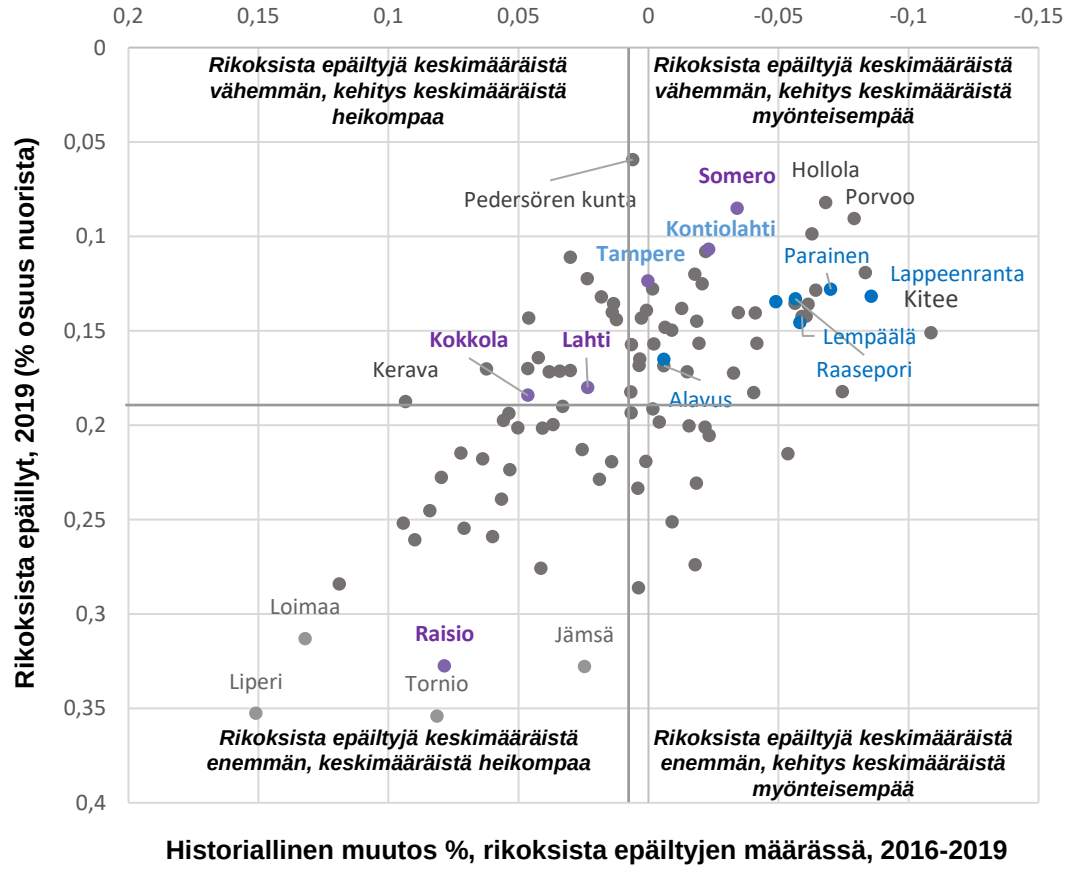

Lähde: tilastoanalyysi, kuntien tiedot, MDI analyysi

Liite: **Rikoksista epäillyt ja depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18-24 –vuotiaat yli 10 000 asukkaan kunnissa vuonna 2019**

Taustaindikaattorit tilastoanalyysissa

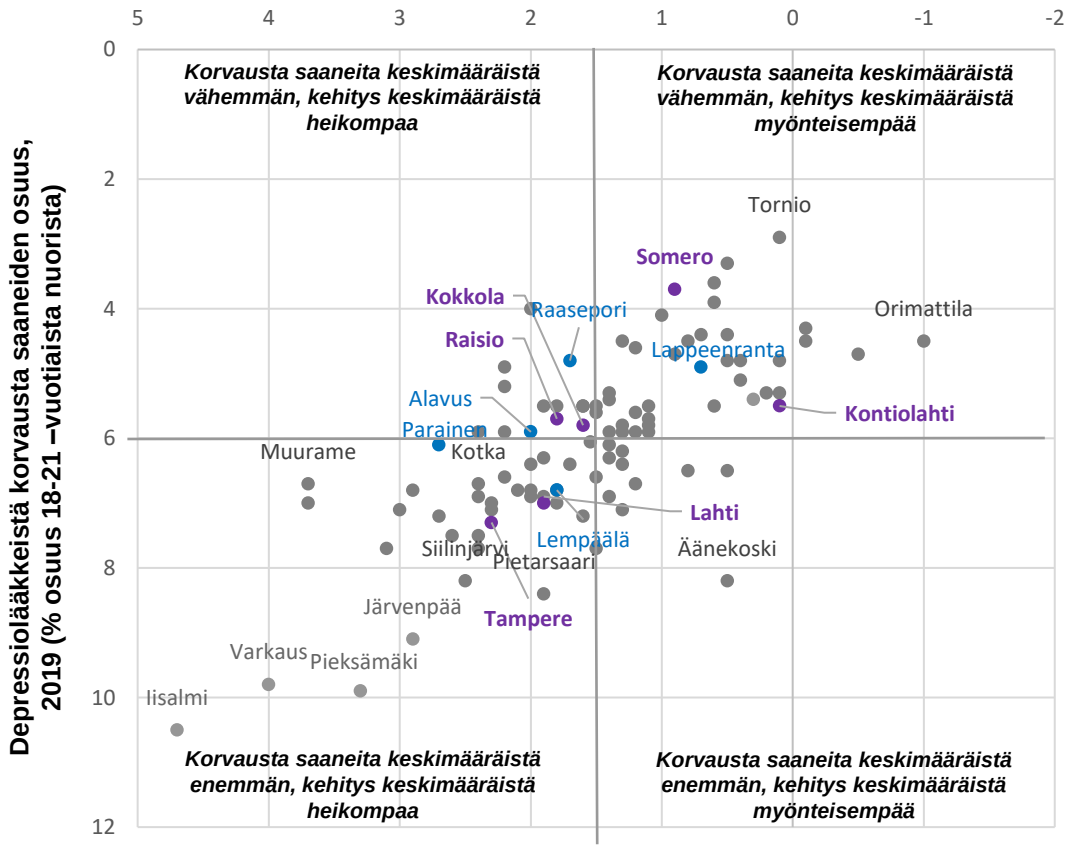
Rikoksista epäillyt 18-24 –vuotiaat, vuonna 2019

Historiallinen muutos %, rikoksista epäiltyjen määrässä, 2016-2019

Hankkeen tapaustutkimuksen kohdekunta
Syrjäytymisen ehkäisyssä tilastollisesti onnistuneet kunnat
Verrokkikunnat

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18-24 -vuotiaat, vuonna 2019

Historiallinen muutos %, depressiolääkkeistä korvausta saaneiden määrässä, 2016-2019

Hankkeen tapaustutkimuksen kohdekunta
Syrjäytymisen ehkäisyssä tilastollisesti onnistuneet kunnat
Verrokkikunnat

Lähde: tilastoanalyysi, kuntien tiedot, MDI analyysi

Riikka-Leena Leskelä
Tutkimusjohtaja
riikka-leena.leskela@nhg.fi
puh. 050 410 0737

Laura Käsmä
Tutkija
laura.kasma@nhg.fi
puh. 040 585 1011